Nummer 17 Donderdag 24 April 1930 30ste Jaargang

HET KOLONIAAL WEEKBLAD

ORGAAN DER VEREENIGING
„OOST EN WEST”

HET LIDMAATSCHAP der Vereeniging bedraagt f 5.— 's jaars (minimum) met inbegrip van kostelooze toezending van het Koloniaal Weekblad.

Onze Nationale Scheepvaart

op Nederlandsch Oost- en West-Indië,

door

Mr. Drs. P. A. F. Blom, c.n.

(Vervolg).

Ten slotte een overzicht van de totale tonnage:

Maatschappij	Passagiersvloot	Vrachtvloot	Aanbouw passagiersvloot	Aanbouw vrachtvloot
Nederland	88.982	237.300	38.000	80.200 D. W.
Rotterdamsche Lloyd .	71.769	210.443	36.000	28.500 D. W.
Paketvaart	214.371	67.132	2.620	15.370
Java-China-Japan-lijn .	119.497	(passagiers- en vrachtvloot samen)	16.000	—.—
Totaal	494.619	514.875	92.620	124.070
Bij in aanbouw	92.620	124.070		
Totaal	587.239	638.945		
Bij tonnage vr.	638.945	638.945		

1.226.184 de totale tonnage van de vloot der vier maatschappijen.

3. De inrichting der schepen.

Gelijk ik reeds met een enkel woord er op duidde, was de oorspronkelijke passagiersvloot der maatschappijen op Indië varende, ingericht voor het meenemen van een bescheiden aantal passagiers eerste klas, een nog geringer aantal tweede klassers, terwijl de derde klas in het vooronder van het schip voor detachementen troepen en schepelingen en een enkeling, die zoo weinig mogelijk geld aan de reis naar Indië wenschte of kon geven, bestemd was.

Deze toestand bestond aan het begin van de twintigste eeuw, doch tegelijk met den bouw van nieuwe schepen, eerst door de Rotterdamsche Lloyd, op den voet gevolgd door de Nederland, veranderde met de grootte der schepen, ook de inrichting. Niet langer was het principe vracht nummer een, passagiers bijzaak, doch langzamerhand begon het denkbeeld ingang te vinden, waaraan de steeds meerdere toename van reizigers en touristen natuurlijk meehielp om den bouw van het schip zoodanig te maken, dat het grootste comfort voor de best betalende opvarenden aanwezig moest zijn en dan niet alleen in uiterlijk vertoon, doch ook door een plaats op het schip te zoeken, waar men voor minder bevarenen veiliger was voor de gevreesde zeeziekte en zoo verhuisde dan de eerste klas naar midscheeps, wat met zich meebracht, dat de tweede klas achteruit kwam, de derde op haar plaats bleef. Onnoodig te zeggen, dat de structuur van het inwendige van het schip daarmee ook een ander aanzien kreeg. Er moest plaats komen, niet alleen voor de verblijven des nachts, maar ook moest gedacht worden aan salons, aan promenade-dekken. Dat was een heele revolutie, maar een ook ten goede.

Met de grootte, wijzigde zich ook de salons en promenade-gelegenheden en kwam het denkbeeld van een vierklassig schip naar voren. De eerste en tweede klas midscheeps gedacht, werd een derde klas op den achtersteven geprojecteerd, die nu niet voor schepelingen enz., maar voor menschen met smalle beurzen en bepaalde categoriën moest dienen, de vierde klas werd nu, wat vroeger de derde was.

En nog stijgt de tonnemaat, tot zelfs 19000 ton, wat meebrengt met handhaving van het eenmaal aangenomen systeem, nieuwe luxe en comfort voor de hoogere klassen, doch de lagere worden ook beter bediend. De bedoeling is nu niet om te gaan uitwijden over deze inrichtingen, bij den proefvaart worden telkenmale dienaangaande in de pers de noodige mededeelingen opgenomen.

Ook de Paketvaart kon aan dit algemeene streven niet ontkomen, ook hier ombouw, de eerste klas midscheeps, de tweede achteruit, de dekpassagiers blijven op hun plaats op het voorgedeelte van het schip. De buitendiensten begonnen daarmee, dat wil zeggen de dienst bijv. op Singapore, eerst de Rumphius, die 2540 ton, toen de Melchior Treub, die al een duizend ton meer mat, de Australië-lijn was echter ook op haar post met de Tasman en de Houtman van rond 5000 ton, om sedert verleden jaar vervangen te worden door de elf duizend ton metende Nieuw-Holland en de Nieuw-Zeeland.

De Java-China-Japan-lijn begon met vrachtschepen met mogelijkheid van dekpassagiers en opname van enkele hutpassagiers, met de jaren, werd in dat opzicht de accomodatie ook verbeterd en uitgebreid, zoodat thans op stapel staan twee echte passagiersschepen.

Over de vrachtvloot ten slotte nog een enkel woord in dit opzicht.

Aanvankelijk kleine schepen, uitsluitend bestemd voor de vrachtvaart, werd niet alleen het type grooter, omdat de hoegrootheid der vrachten toenam, maar ook andere belangen brachten mee, dat er ook een beperkte passagiersinrichting werd aangebracht, zoo ontstonden dan bij de Nederland en de Lloyd het type vrachtschepen, dat voor menschen, die rustig wilden reizen, bekend stond en die, dit zullen wij straks zien, door hun snelheid, toch niet lang onderweg bleven.

De vrachtvloot van de Paketvaart heeft ook een ander aanzien gekregen. We kunnen gerust zeggen, vroeger was er eigenlijk geen dusdanige vloot, enkel een paar schepen om Ombilinkolen te halen, maar overigens werd vrijwel alles met de passagiersvloot vervoerd. Nu is er een heel ander beeld te constateeren, wel een bewijs, hoe de toestanden gewijzigd zijn en het verkeer tusschen de eilanden van den Indischen Archipel niet alleen, wat het passagiersbedrijf, doch ook wat de vrachtdienst intensief geworden en nog steeds groeiende is, waar een veertien vrachtschepen in aanbouw zijn.

(Wordt vervolgd.)

GRONINGEN

N.V. MESDAG & Zn's
EFFECTENKANTOOR
OUDE BOTERINGESTRAAT 17 - GRONINGEN
GEVESTIGD 1850
Directie: Mr. J. KOOL en Mr. G. MESDAG
Deposito - Rekening-Courant - Vreemde Bankpapier - Reiscredietbrieven - Assurantiën Kluisinrichting - Bewaarplaats voor koffers en eigen brandkasten. 5151

J. BECKER = GRONINGEN
Oude Ebbingestr. 52 = Tel. 997 = Opgericht 1875

Speciale Magazijnen voor
Verlichting = Verwarming en Sanitair
VAKKUNDIG PERSONEEL 5150

Linnenmagazijn „'T SPINNEWIEL"

L. VAN POPPEL — GRONINGEN
Oude Boteringestraat 14. Telefoon 3576
TAFEL- EN BEDLINNEN
TRICOTGOEDEREN
HUISHOUDGOED - BÉBÉGOED
Beslist krimpvrije wollen Ondergoederen — Indische uitrustingen
— Huwelijks- en Bébé-uitzetten —
Prima kwaliteiten - Billijke prijzen
5148

N.V. Bemiddelings-Kantoor
Directeur R. VOS Sr.
Z.Z. Vischmarkt 14a. — Tel. 624.
Woningbureau 5395
Assurantiekantoor
Adviezen
Informatiën
Vraagt gratis toezending Woninggids

K. TIKTAK's
AMSTERDAM THEE KOFFIE GRONINGEN
OPGERICHT 1870
DANKT SUCCES AAN PRIMA KWALITEIT
5392

BEZOEKT
ZUIDLAREN
(Drente bij Groningen)
HOTEL
VAN ESS
EERSTERANGS FAMILIEHOTEL
GARAGE :-: TELEFOON 1
5149

De meest productieve verkooper is heden ten dage niet degeen, die wandelt en praat, maar degeen, die denkt. (De Zakenwereld).

LEIDEN

Fa. P. S. ANES, Brandstoffenhandel
Contractante der Staatsmijnen in Limburg
Verkoop van uitsluitend EERSTE KWALITEITEN Brandstoffen 5174
OUDE HEERENGRACHT 19, LEIDEN. TEL. 587

W. F. ENGELS
HEERENGRACHT 60 - LEIDEN - TELEFOON 223
LOOD- EN ZINKWERKEN
GAS- EN WATERLEIDING 5172
SANITAIRE INRICHTINGEN

VIOOL-INSTITUUT
Directeur ADOLF BRUNT - Nieuwe Rijn 10, Leiden
PRIVÉ-LESSEN: 5178
Aanvangklasse . . . vanaf *f* 4.— p. m.
Middelklasse . . . . vanaf „ 5.— p. m.
Kunstklasse . . . . vanaf „ 6.— p. m.
Soloklasse . . . . . vanaf „ 7.— p. m.

H. C. VREEKEN = LEIDEN
RIJNSBURGERWEG 121 = TELEF. 2007
KOLONIALE WAREN COMESTIBLES
FIJNE VLEESCHWAREN 5176
DELICATESSEN — WIJNEN — ZUIDVRUCHTEN

VOOR LEIDEN EN OMSTREKEN
IS HET BROOD UIT DE BROODFABRIEK
„DE ZEEUW"
5175 HET MEEST GEVRAAGD
KORTE MARE 22 — TELEFOON 1411

N.V. „MEUBELKUNST"
MODERNE WONINGINRICHTINGEN
„Indanthren" Meubel- en Gordijnstoffen
Meubelen naar ontwerp van A. Lucas, Meubelarchitect. Eigen fabrikaat. — Werkplaats: Witte-Rozenstraat 27.
Toonkamers: 5173
WITTE-ROZENSTRAAT 36 = LEIDEN = TEL. 524

HAARLEM

Stoom-, Wasch- en Strijkinrichting
W. H. KLOES & ZONEN
Scheepmakersdijk No. 32
Telefoon 13592 — Haarlem
Speciale Afdeeling FIJNGOED
5165

PROFANE EN RELIGIEUZE KUNST
5169
B. H. STEFFENS
ZIJLSTRAAT 65 = TEL. 14340 = HAARLEM
ETSEN EN GRAVURES

ZUSTER SALA
Pedicure - Manicure - Gezichtsmassage
Haarwasschen en Onduleeren
Wilhelminastraat no. 5 - Haarlem
TELEF. 11163 5216

VAN BREEMEN'S BRANDSTOFFENHANDEL
NEEMT PROEF MET ONZE
EERSTE KWALITEITEN
BAKENESSERGRACHT 78 . SCHOUWTJESLAAN 23
Telef. 10070 Telef. 10848
HAARLEM 5168

K. E. van Huizen & Co. - Haarlem
Zijlstraat 6 - Tel. 10630 - Postgiro 10635
PINDA'S 5167
Studentenhaver - Walnoten - Hazelnoten

H. J. FEIJE
HAARLEM - TELEF. 11292
Speciaal ingericht voor Verhuizingen en Bergplaats voor inboedels - Stalhouderij
Begrafenisonderneming - Goederenvervoer
Eigen Motorbooten voor passagiers en vrachtdienst
5164

J. Voet.
JUWELIER
GR. HOUTSTRAAT 165
OPGERICHT 1856
5163

ABR. MEIJER
GROOTE HOUTSTRAAT 16 - HAARLEM - TELEF. 10476
OUDSTE SPECIAAL ADRES VOOR
JAEGER ONDERGOEDEREN: Merk Jansen & Tilanus
„ Wilh. Benger Söhne
DAMES ONDERGOEDEREN „ Ribana
„ Miranda
KOUSEN EN SOKKEN 5162

Fa. Hk. VAN NIEL Czn. - SCHILDERS
Schagchelstraat 30-32 - Telef. 11404 - Haarlem
Opgericht 1857 5155
Laat uw schilderwerk door onze firma uitvoeren en wij garandeeren U dan, dat U in alle opzichten tevreden zult zijn

W. C. BERGISCH - BANDAGIST
NASSAUSTRAAT 12rd - TEL. 11288 - HAARLEM
BREUK- EN BUIKBANDEN NAAR MAAT
Specialiteit in Corset-Buikband-Combinatie
Alleenverkoop voor Haarlem en omstreken van de MEYRIGNAC BREUKBANDEN. 5159

W. J. VAN BUCHEM - HAARLEM
SPEKSTRAAT Nos. 3—5 TELEFOON No. 11494
Magazijn van: Sponsen, Zeemleder, Pezems, Boenders, Dweilen, Tafels, Trappen, Droogrekken, Vuilnisbakken en -Emmers, Strijkplanken, Mouwplanken, Slijpplanken, Gegalvaniseerde en Emaille Artikelen, Bedkruiken, Speelgoederen, Mandenwerk en Tuinmeubelen. 5161

Van Week tot Week.

De vulkaan Slamat vertoont sedert 2 April een verhoogde activiteit. Op 7 April werd een sterke ontwikkeling van dampen waargenomen, terwijl op 8 April een eruptie werd geconstateerd. Den geheelen dag worden aschwolken tot een hoogte van 500 Meter uitgestooten om de halve of heele minuut.

De gouverneur der Molukken heeft aan het bestuur der vereeniging Kolonisatie Nieuw-Guinea doen weten, dat geen grond zal worden beschikbaar gesteld voor de groep kolonisten, bestaande uit 9 mannen, 4 vrouwen en 2 kinderen, die op 15 Mei naar Nieuw-Guinea wilden vertrekken onder leiding van den heer Landman. Indien toch grond wordt geoccupeerd, zal dit worden beschouwd als onwettige occupatie. Kolonisatie wordt alleen mogelijk geacht na voldoende exploratie en voorbereiding in overleg met het plaatselijk bestuur.

De prijzen van de benzine in Indië dalen nog voortdurend. Thans bedragen ze elf cent per liter, hetgeen sinds den oorlog een laagterecord is. In den prijs van elf cent is het bedrag van den accijns ad zeven en een halve cent per liter begrepen.

De buitengewone vergadering van deelnemers in het Coöperatieve export-verkoop-bureau voor Cuba-suiker heeft het bureau ontbonden. De vergadering sprak zich daarmede uit voor een vrije productie en vrij vermalen. Vóór dit besluit stemden deelnemers, die 23,527 van de 25,000 aandeelen vertegenwoordigden.

Naar verluidt, was ook de president van Cuba voor opheffing van het Verkoopbureau, hetgeen er wellicht op wijst, dat men thans niet voor bijzondere maatregelen van den kant van het Cubaansche gouvernement behoeft te vreezen.

Een gezelschap van de hoogsten in den lande, o.w. de vice-president v. d. R. v. I., de hr. Welter, heeft op het vliegveld te Tjililitan afscheid genomen van den c.-g. van Frankrijk, den hr. A. Bodard, die per vliegtuig naar Singapore vertrok om vandaar per s.s. Athos van de Messageries Maritimes naar Frankrijk terug te keeren. Het vliegtuig werd een eindweegs geëskorteerd door twee legervliegtuigen.

Volgens de voorloopige schema's der departementen zou, op de begrooting voor 1931 voor den gewonen dienst een tekort voorkomen van 34 millioen. Regeeringskringen houden ernstig rekening met de mogelijkheid dat de begrooting voor 1931 niet sluitend gemaakt zal kunnen worden zonder belastingverhooging; — hetgeen echter niet bevorderlijk zou zijn voor een zoo hard noodig spoedig herstel van het economische leven.

Te Solo is definitief opgericht de Vakcentrale van Inlandsche Landsdienaren. De oprichtingsvergadering werd bijgewoond door 15 vakbonden, waaronder de Inlandsche Spoorbond, Onderwijzersbond, Pandhuisbond, Landbouwconsulenten enz. Definitief zijn toegetreden vier vakbonden. De andere wachten een nadere beslissing van hare congressen af.

De statuten, ontworpen door Soerjopranoto, werden na omwerking aangenomen. De naam van de vereeniging is Persatoean Vakbonden Pegawai Negri (Bond van Inlandsch Landspersoneel).

Ook beambten bij autonome lichamen en zelfbesturen zijn als lid toegelaten. Voorloopig treedt als voorzitter op het Volksraadslid Soeroso.

De vakcentrale zal haar congres houden in December a.s.

In 't midden der vorige maand zijn de laatste bedevaartgangers van dit seizoen per stoomschip Poeloe Roebia naar Djeddah vertrokken.

Het totaal aantal vertrokken pelgrims was, naar het A. I. D. meldt, 30.000, of 10 pct. meer dan in het vorige seizoen, toen het aantal ruim 27,000 was. De Preanger en Bantam leverden de grootste contingenten op. De trek uit de rubbergewesten, zooals Palembang, Zuid- en West-Borneo, enz. was, in verband met de slechte tijden, zeer gering. Beter was het met de Lampongs, waar men met den peperhandel nog voldoende schijnt te verdienen.

Mr. L. Einthoven heeft opdracht gekregen om naar Nederland te vertrekken teneinde het overleg tusschen den Minister en de Indische Regeering over de inkrimping van de poenale sanctie te bespoedigen. Men hoopt dat hierdoor de indiening van de nieuwe Koelie-ordonnantie zal kunnen geschieden in de aanstaande zitting van den Volksraad. Mr. Einthoven vertrekt 19 dezer naar Medan en scheept zich op de Sibajak naar Europa in.

Barbertje moet hangen; en spoedig.

In het landschap Amfoang op Timor hebben de muizen de mais- en rijstoogsten vernield. Maatregelen zijn getroffen tot bestrijding van hongersnood.

De internationale telefoondienst zal proefgesprekken houden met Zuid-Amerika via Nauen. De verbinding met Noord-Amerika is in verband met de hooge kosten voorloopig opgegeven.

De radio-telefonische verbinding van Deli met Nederland is in plaats van eind 1930 in het gunstigste geval eind 1931 te verwachten.

De heer Hillen zal de terugreis van Nieuw-Guinea naar Java waarschijnlijk via Flores en Bali maken.

Uit een onderzoek naar de oorzaak van een brand op het fafbriekterrein in Pankalan Brandan van de Bataafsche Petroleum-Mij. is gebleken, dat er opzet in het spel is geweest.

De regeering heeft in overweging de invoering, in 1931 of '32, van een opvoedingsbelasting ter vervanging van de schoolgeldheffing.

Het departement van onderwijs heeft besloten de conclusies van de Hollandsch-Indische onderwijscommissie als voorstellen in te dienen bij de regeering, ter invoering op 1 Juli 1931. De voorstellen komen hierop neer, dat de bestaande H. I. S. geleidelijk zal uitsterven. Het doel is een grooter rendement te verkrijgen dan de H. I. S. thans als gevolg van het groote verloop oplevert. Het plan schept de mogelijkheid tot uitbouw van de standaardscholen tot inrichtingen met zes klassen, waardoor het in de landstaal gegeven onderwijs op de hoogte komt van het volksonderwijs in West-Europa, althans in streken met genoegzame economische en cultureele ontwikkeling en opent de gelegenheid het Nederlandsch onderwijs op breedere basis te ontvangen, zooals in de cultureele gedachte van vereenigingen als Boedi Oetomo en ander tot uitdrukking komt.

Vastgesteld zijn regelingen tot onderstand van weduwen van in en door den dienst omgekomen niet-Europeesche militairen en schepelingen der marine en daarmee gelijkgestelden.

Het Nederlandsch Vakverbond heeft aan de regeering verzocht den heer Thamrin aan te willen wijzen als vertegenwoordiger der arbeiders ter Int. Arbeidsconferentie te Genève. De wethoudersfunctie van den heer Thamrin zou dan vermoedelijk overgaan op den heer Mokoginta.

Door het H.B. der Indische Katholieke Partij is de ondervolgende lijst van candidaten voor den Volksraad opgemaakt en aan de afdeelingen verzonden. Teneinde een volkomen beeld te verkrijgen van hetgeen in de Indische Katholieke Partij omgaat, heeft het H.B. de afdeelingen verzocht om allen een lijst in te dienen. Die van het H.B. luidt als volgt:

1. J. A. Monod de Froideville, zittend Volkslid voor de I. K. P.; 2. Ir. Nessel van Lissa, idem, burg. v. Palembang; 3. G. Pastor, voorz. H.B. I. K. P.; 4. Dr. W. Brokx, ass.-res. t. b.; 5. J. M. Pieters, idem; 6. Mr. H. G. J. Morshuis, hfd. afd. Geldzaken Gen. Thes.; 7. Mr. P. H. M. Hildebrand, adj.-insp. v. Fin.; 8. Ir. C. P. H. Jagtman, ing. B. O. W.; 9. Ir. C. F. M. Duyzings, ing. N. I. S.; 10. A. Th. Bruens, leer. M. O.; 11. Mr. K. Fauser, voorz. landraad Garoet; 12. L. W. Dürr, leer. politieschool Soekaboemi.

Naar verluidt zal het hoofdkantoor van de Koloniale Petroleum Mij. binnen twee jaar worden overgebracht naar Palembang. Binnen 3 jaar zullen alle Amerikaansche geëmployeerden, een 100-tal, vervangen worden door Nederlanders. De hoogste leidende functies zullen enkel worden bekleed door Amerikanen; iets wat in geen ander land zou worden gedoogd.

Woensdag is te Fort de Kock een gedenkteeken onthuld voor wijlen den Demang van Tilatang, een zeer verdienstelijk ambtenaar. Gouverneur Gonggrijp, de luit.-kolonel der infanterie R. Legger en anderen memoreerden de verdiensten van den overledene. Het gesprokene was door middel van langs den weg aangebrachte luidsprekers voor het publiek verstaanbaar. De belangstelling was zeer groot.

In den loop van dit jaar zal een deputatie van de internationale federatie van transportarbeiders, op reis door de Oriënt, ook Java bezoeken om er een algemeen secretariaat voor het Verre Oosten te vestigen.

Berichtgeving hoofdzakelijk ontleend aan Aneta en de N. R. Ct.

Kunst, Kunstnijverheid en Huisvlijt

Balineesche Volkskunst in de Toonzalen van „Boeatan" Heulstraat 19, Den Haag.

Voor het uitstalraam en in de Toonkamers van „Boeatan" Heulstraat 19 te 's-Gravenhage, is thans prachtige Balineesche Volkskunst te bewonderen. Er is dezer dagen een groote zending goederen uit dit begenadigde eiland, dat terecht het Paradijs van Indië genoemd wordt, aangekomen.

Mevrouw *E. Beeuwkes—du Pon*, de kunstzinnige echtgenoote van den nieuwen Resident te Singaradja, heeft met de hulp van de bekende, vaardige

Balineesche koopvrouw, *Fatima* aldaar, deze fraaie collectie bijeengebracht, bestaande niet alleen uit rijke prada-doeken, zeer decoratief met goudblad belegde, oude Javaansche batiks, de goud-brocaten, welke uit den aard der zaak natuurlijk nogal prijzig zijn, maar ook kleinere zijden ikat-slendangs in frissche kleuren, en de waarlijk zeer goedkoope, mooie doeken, welke op het onvruchtbare eilandje Penida geïkat worden, zoodat men bovendien de knappe weefsters een ware weldaad bewijst met dit kunstwerk van haar te koopen. Geestig zijn de Balineesche maskers, waarvan er een paar in de etalage liggen.

Opvallend is het polychroom schilderwerk in lijmverf op smalle en breede reepen katoen, alsook op klapperdoppen zeer decoratief aangebracht; alleraardigst de bamboe-drinkkokers, met stop in den vorm van vogels, kikvorschen enz.

En dan niet te vergeten het kunstvolle houtsnijwerk en de *Tenganan*-doeken, in symphonieën van bruin, de eenige katoenen weefsels, waarvan zoowel schering als inslag geïkat is.

Doch er is nog véél meer, dan wij hier op kunnen noemen. Het beste zou zijn, dat de lezers zelve een kijkje komen nemen in Heulstraat 19. De toegang tot „Boeatan" is iederen werkdag vrij, van 10 uur v.m. tot 6 uur n.m.

De offervaardigen, die des Zondags en Donderdagsavonds in „Boeatan" komen rijsttafelen tusschen half zeven en half negen, om tegelijkertijd één of meer Minahassa-loten te nemen, zijn ook in de achter-toonkamers op diezelfde uren van harte welkom, al koopen zij dan niets anders. Allicht zullen zij zich later nog dikwijls herinneren, hoeveel moois zij toen gezien hebben.

Uitbreiding van de weefnijverheid.

Onder dit hoofd lazen wij onlangs in de dagbladpers:

„De *Welvaartscommissie* heeft kort geleden vergaderd met de heeren ir. *H. L. Welter*, hoofd van de afdeeling Nijverheid van het Departement van Landbouw, Nijverheid en Handel en *J. Dalenoord*, ambtenaar voor de textielnijverheid te Bandoeng, over de vraag: op welke wijze aan de weefnijverheid in Indië, op korten termijn, krachtige uitbreiding gegeven zou kunnen worden? Over de aan de Regeering in te dienen voorstellen, werd in beginsel overeenstemming verkregen."

Aangezien de weefnijverheid, over den geheelen Nederlandsch-Indischen Archipel verspreid, uit handarbeid bestaat, die veelal een zeer kunstzinnig karakter draagt, zij 't dan ook natuurlijk niet overal in gelijke mate, zien wij zeer verlangend uit naar de publicatie der voorstellen, ten deze bij de Regeering ingediend, door bovengenoemde Commissie. Ten zeerste hopen wij, dat daarbij ook met het kunstkarakter van het Indonesische weefwerk ter dege rekening is gehouden, want kunst en welvaart zijn immers twee begrippen, die elkaar dekken. Al lijkt 't soms, uit een economisch oogpunt beschouwd, niet zoo: er is niets werkelijk goeds denkbaar, waarbij de schoonheid uitgesloten is; bij kunst-beoefening vaart men wel.

Nederlandsche Klein-Plastiek in Indië.

Hoe men gelukkig ook in Indië meer en meer gaat voelen voor de kunst in het algemeen, waaronder ook de klein-kunst begrepen is, bewijst het volgende bericht, uit de Indische bladen overgenomen:

„Op de tentoonstellingen in de Kunstkringen van Java der Moderne Nederlandsche kleinplastiek zijn beeldhouwwerken verkocht van L. Bolle, Leo Brom, mej. F. Carbasius en Jan Trapman.

Van de aardewerkbeeldjes van C. J. van der Hoef, vervaardigd door de plateelbakkerij Zuid-Holland te Gouda, werden eenige tientallen nabestellingen gedaan.

De penning-collectie van de Koninklijke Begeer had veel succes. Een veertigtal penningen is verkocht."

Hoewel 't hier Westersche kunstuitingen betreft, twijfelen wij niet, of ook de Oostersche, speciaal de Indonesische volkskunst zal op den duur, in toenemende mate, in de kunstliefde der Westerlingen, de haar toekomende plaats gaan innemen, terwijl ook het aangeboren kunstgevoel der Indonesiërs niet anders dan wel kan varen bij het aanschouwen van goede Westersche kunstuitingen, mits wederzijds gewaakt worde voor na-aperij, waardoor eigen karakter verloren gaat.

In ditzelfde verband verheugt ons ook het volgende bericht:

„Te Batavia zal met steun van het Gouvernement een museum van Beeldende Kunsten worden gesticht.

De Staatscourant van 31 Maart j.l. bevat een oproep voor directeur."

Zooals de lezers dezer rubriek zich zullen herinneren, hebben wij hier meermalen de aandacht gevestigd op de pogingen o.a. door den heer P. A. J. Mooijen in het werk gesteld, om tot zulk een stichting te geraken.

Mogen hierin ook Indonesische kunstwerken hun plaats vinden en de te benoemen directeur iemand zijn die daarvoor voelt.

Een Onderwijs-Tentoonstelling.

Tegelijk met *Het Nederlandsch Paedagogisch Congres*, dat in Den Haag gehouden wordt, heeft ook een zeer bezienswaardige tentoonstelling op onderwijs gebied plaats van 22 tot en met 27 dezer in de scholen van O. L. O. aan de Weissenbruchstraat 190 (zijstraat van de Jan v. Nassaustraat). De inrichting en organisatie er van is opgedragen aan ons *Nationaal Reizend Museum voor Ouder en Opvoeders*, waarvan Prof. Dr. J. H. Gunning Wzn. de voorzitter en Mevrouw Sandberg—Geysmeit van der Netten als secretaresse de ziel is.

De tentoonstelling ,die geopend is van 2—5 n.m. en ook van 8—10 's avonds, bestaat o.a. uit de volgende afdeelingen:

I. De ontwikkeling van het zeer jonge kind, verzorging en opvoeding der kleuters betreffende.

II. Overzicht van de organisatie van het onderwijs in verschillende landen: a. aanschouwelijk onderwijs door statistische beelden. b.: schema van den onderwijs-opbouw in verschillende landen. Ingezonden door den bewerker, Jhr. W. Sandberg te Amsterdam.

III. Handwerk Onderwijs in nieuwe banen.

IV. Schrijfkunst in nieuwe banen, werk van alle leerlingen uit de verschillende klassen van de scholen, waar *blokschrift* (een groote verbetering) is ingevoerd.

V. Opvoeding en onderwijs in verband met het buitenleven.

VI. Literatuur op het gebied van onderwijs-opvoeding.

VII. Teekenonderwijs in nieuwe banen.

VIII. Nieuwe methoden en leermiddelen.

IX. Inzending van de Stichting voor Kinderstudie.

X. De school „De Werkplaats." Inzending van den heer C. Boeke te Bilthoven.

XI. De vrije school.

XII. Dalton-methode.

Wat het onderwijs in Indië betreft, is er helaas niet veel op deze tentoonstelling te zien, alleen eenige minder goed geslaagde resultaten van de allereerste toch zoo goed bedoelde proefnemingen met teeken- en houtsnijwerk door den heer R. Adolf genomen, destijds bij zijn inboorling-scholieren van Siak sri Indrapoera, ter Sumatra's Oostkust. Maar misschien juist daarom valt er voor hen, die zich voor Indische onderwijs-belangen interesseeren, veel te leeren en op te steken van het hier tentoongestelde. Wij kunnen een aandachtig bezoek, liefst onder deskundige leiding ten zeerste aanbevelen.

Persoverzicht uit de Indische Bladen en Tijdschr.

I. Uit de Europeesche Pers.

Rotary international.

Batavia zou den 18den Maart ook een afdeeling krijgen van de over de geheele wereld verbreide organisatie: de *Rotary international;* drie jaar geleden werden clubs opgericht te *Soerabaja* en *Djokjakarta*, beide met groot succes. De Rotary is — volgens het *Bat. Nwsbl.* (15/3) — een organisatie van mannen uit alle naties, die hooge zedelijke begrippen en de beginselen van goed burgerschap wenschen te bevorderen, alsook de verstandhouding, het wederzijdsch begrijpen en den internationalen vrede door de aanraking van lieden uit alle deelen van de wereld met elkander mogelijk te maken. Het ledental bedraagt ongeveer 150.000, verdeeld over 3200 steden in 62 landen. *Plaatselijk* tracht de Rotary ook vooroordeelen uit den weg te ruimen en tolerantie, waardeering en samenwerking

onder de plaatselijke groepen te bewerkstelligen. Zij wenscht te probeeren om ook plaatselijk bij te dragen tot *verbetering van de gemeenschap*. De Rotary wil pogen de splitsing van de bevolking in kleine, eenzijdige groepen tegen te gaan, groepen die zich vormen naar beroep, sociale positie, nationaliteit enz., en wenscht daar kameraadschap voor in de plaats te stellen. Er zijn ongeveer 2000 uitgaven van de Rotary, waaronder talrijke club-tijdschriften. In geen van deze uitgaven zal men een denigreerend woord over andere landen, hun inzettingen en hun volksbestaan vinden. De Rotary ziet niet in, dat de liefde van iemand voor zijn land de bevordering van vriendschap met lieden van andere landen in den weg staat. Die burger dient zijn land het beste, die de waarheid wenscht te weten over zijn buren, en die haat tusschen menschen wil vervangen door vriendschap. De Rotary is een groote genezende kracht, welke komt in de levens der menschen van alle naties. Internationale problemen kunnen niet opgelost worden door een plotselinge en dramatische daad, maar door het volk er geleidelijk van te overtuigen, dat de eenige weg waarlangs wij ons doel kunnen bereiken is: de gedachte in praktijk te brengen, dat de tijd gekomen is, dat een ieder zijn eigen rol *moet* spelen. Indien men lid is van de Rotary-club, kan men overal in de wereld de bijeenkomsten bijwonen. De Rotary gelooft dat, wanneer men iemand ontmoet die ons aanstaat, ook zijn land ons zal aanstaan. Vreemdelingen zijn thans in staat gesteld in aanraking te komen met een vertegenwoordiging van de burgers, ook van de *Javaansche* burgers, een gelegenheid, welke zich anders niet licht voordoet. Dit zal ook leiden tot een nauwer contact met andere landen in Azië. In *Britsch-Indië*, op *Ceylon* en in de *Maleische* Staten bestaan een twaalftal bloeiende clubs. Ook zijn er clubs in *Japan* en *China*, en het is zeker, dat de leden van de clubs op Java er hartelijk welkom zijn. In *Nederland* zijn een 20-tal clubs, in *Engeland* meer dan 300; in haast alle landen van de wereld zijn clubs, behalve in Rusland. Het voornemen bestaat om de Rotary-clubs ook op te richten te Bandoeng, Semarang en Malang.

Onderwerpen van internationalen- of interkolonialen aard treffen wij o.a. aan in *De Loc.* (11/3, blz. 17 „Onze West", Prof. J. G. Sleeswijk; blz. 49 „Het Verre Oosten"; 13/3, blz. 5 „Japan en Ned.-Indië") en het *Soer. Hbl.* (10/3 „Het begin der Vlootconferentie", Villanus; 12/3 „Ontwapening en Koloniale Wijsheid"; 14/3 „Rusland", Villanus; 15/3 „De Vredesduif kirt", J. G. Boon: „China", Weale; „Wij en het nivelleeringsproces der mogendheden").

Nederland en Indië.

De heer *Zentgraaff* schrijft in het *Soer. Hbl.* (24/2 t/m. 14/3 „Vaderlandsche kout") over hetgeen hij in *Nederland* vernam en opmerkte. De Hollandsche *arbeider* is *z.i.* goed. Hij heeft een sterk gevoel van eigenwaarde gekregen. Hij heeft eene duidelijke meening over tal van kwesties, ook al is deze dikwijls eenzijdig of op ondeugdelijke wijze gevormd. Hij laat zich gelden, eerder te veel dan te weinig. De *industrie* maakt eene periode van geweldige ontplooiing door; de arbeidsverhoudingen en de felle concurrentie dwingen den industrieel tot voortdurende inspanning en benutting van alle kansen. Zonder prima leiding handhaaft een bedrijf zich niet meer. Van groot belang is de trek naar het platteland en de overbrenging van industrieën naar andere streken. Amsterdam ondervindt reeds aan den lijve wat het wil zeggen indien men van een koe (de industrie) melk en vleesch tegelijk wil hebben. Nederland heeft ook niet veel voordeel te wachten van allerlei *internationale bemoeienis*. Het is heel mooi, dat men te *Genève* praat over sociale maatregelen. Ook *Japan* en *Spanje* doen daaraan mee, doch zelf gaan zij niet over tot eene goede sociale wetgeving, terwijl zij bovendien de Nederlandsche gegevens misbruiken, welke wij daar met groote bereidwilligheid aan anderen ter hand stellen. Wij moeten met Genève vooral zeer nuchter blijven. Onze industrie is als geheel kerngezond, goed geoutilleerd en „fit"; zij maakt in vergelijking met het buitenland een zeer goed figuur. De arbeider heeft eene goede positie; zijn sociale actie gaat goeddeels over zaken van secundairen aard. Maar *de spanning* teekent zich reeds duidelijk af. Men is zeer gereserveerd voor de toekomst, waarbij natuurlijk veel afhangt van de handelspolitiek. Dus zal *de groote beteekenis onzer kolonisatie voor Nederland* zich gestadig duidelijker moeten afteekenen. Moge dit ook door den arbeidersstand in Nederland terdege worden begrepen!

De Loc. schrijft over „Het vraagstuk van aanneming en eigen beheer" (10/3, blz. 3 en 15, en 15/3, blz. 30), den „Houthandel" (14/3, blz. 23) en „Suiker" (blz. 49 Econ. Suppl.), het *Bat. Nwsbl.* over „Indië's tinbelangen" (12 en 13/3) en „De Arbeidsmarkt" (14/3), de *Java-Bode* over „De verkoop van Bankatin" (12/3), de *Deli Crt.* over „De prijzenoorlog in de petroleumindustrie" (19/3).

Inheemsche prauwvaart.

De Loc. (10/3) is van oordeel, dat de Inheemsche prauwvaart *met geringe offers krachtdadig te helpen* is; een degelijk *onderzoek is alleszins noodig*. Nog altijd is in het Oosten van den Archipel Zuid-Celebes de bakermat van een bedrijvige Inheemsche vrachtvloot en van een drukken Boegineeschen zeehandel. Wie in de Spermonde kruist, wie de kust van Mandar of die van Bira bezoekt, wie de groote routes volgend eens op Kangean verblijft, of onderzoek doet op Java's Oostkust, wordt getroffen door het nog altijd levendige prauwverkeer, door het overal weer opduiken der vroolijke schoenertjes, die hun tochten tot in het Westen van den Archipel voortzetten. Een eeuwenoud bedrijf, een bedrijf door stoutmoedige zeelui gedreven, een bedrijf met zijn eigen oud zeerecht en met zijn goed recht van bestaan. Het interinsulaire prauwverkeer is in de laatste decennia verminderd; het bedrijf tracht zich aan te passen aan de omstandigheden door een sneller prauwtype in gebruik te nemen. Betere voorwaarden voor een uitgebreide interinsulaire prauwvaart dan in den Archipel zijn er nauwelijks denkbaar. Hoofdeilanden waartusschen losse eilandengroepen het mogelijk maken den langen afstand in trajecten van enkele dagen te verdeelen; gebieden, die door hun producten tot export en ruil op groote schaal uitnoodigen: factoren, die dan ook al vóór onze komst in deze gewesten een uitgebreiden zeehandel deden ontstaan. Doch de aanwezigheid dezer voorwaarden alleen is voor het behoud van dit eeuwenoud bedrijf niet meer voldoende; andere factoren zijn daarbij gekomen. Sneller en zekerder verbindingen en zekerder prestaties waren uiteraard gevaarlijke concurrenten. Doch op zichzelf is de stilstand (tot nu toe) in techniek nog geen afdoende reden om de prauwvaart in het nauw te brengen, indien overigens de kansen gelijk zijn. Doch deze kansen zijn niet gelijk. Het grootbedrijf beschikt dikwijls over schakels in zijn productiewerk, die het kleinbedrijf moet missen. Het is zeer goed mogelijk, dat wij hier te doen hebben met een op zichzelf zeer efficient en gezond bedrijf, dat voor zijn ontwikkeling wacht op het inlasschen van slechts enkele productieschakels, en op voorlichting, of dat anders moet verkwijnen.

Wij vestigen de aandacht op *De Loc.* (15/3, blz. 29 „Het K. P. M.-contract", Dr. B. J. F. Steinmetz; blz. 30 „De Benzine-prijzen"; blz. 31 „Ver. Gezagvoerders en Stuurlieden"; blz. 34 „Java-Port Darwin"), het *Soer. Hbl.* (14/3, 3de bl. „Sportvliegerij" in Djokja) en het *Bat. Nwsbl.* (15/3, 7de bl. en 18/3 „Het K. P. M.-contract" in den Volksraad).

Strenge straffen tegen misleiders.

De „Deli Crt." (17 t/m. 20/3) geeft een verslag van de te Bindjei voor den Landraad beëindigde rechtzaak inzake „Een opstandsplan onder koelies". De beklaagden in *de opstandszaak van Padang Brahrang* zijn veroordeeld terzake van art. 110 W. v. S., waarbij een maximum van 6 j. gev. straf wordt bedreigd tegen samenspanning tot een der in de art. 104—109 omschreven misdrijven. Deze misdrijven zijn: aanslag tegen het leven van den Koning of regeerende Koningin, den Gouverneur-Generaal of wnd. G. G. de aanslag om het grondgebied van den Staat geheel of gedeeltelijk onder vreemde heerschappij te brengen, de aanslag om den grondwettigen Regeeringsvorm te vernietigen of op onwettige wijze te veranderen en het in de wapens brengen van anderen om zich te verzetten tegen het in Ned.-Indië gevestigd gezag of het voeren der wapenen tegen dat gezag. Uit het voorgevallene is duidelijk gebleken, dat er wel degelijk in de koeliepondoks zoo goed als in de desa's gesproken is over de verwachting, dat er wel „iets" zou gebeuren in 1930. De *Deli Crt.* (21/3) maakt eenige *conclusies*. Zij kent alle *goede eigenschappen* van de zoo uiteenloopende bevolking: intelligent, innerlijk beschaafd, vatbaar voor goede leiding, vol eerbied voor ouderen, met een zeer hooge opvatting van wederzijdschen steun, terwijl de Javanen onder eenige leiding veel werkzamer zijn dan de meeste stammen in het Oosten. Maar naast hun economische zwakheid, hun gebrek aan vooruitzien en daardoor aan spaarzin (gevolgen van allerlei maatschappelijke omstandigheden), is wel een heel gevaarlijke zwakheid: hun overweldigende *lichtgeloovigheid*. Daarom hebben de oplichters en opruiers onder hen zoo gemakkelijk spel. Maar daaruit volgt ook waar *de juiste bescherming* van deze lieden dient te beginnen: met een meedoogenloos optreden van de Overheid tegen allen, die hen op deze wijze belagen. Indien men de kwaden eruit weet te rangeeren, is met de goeden alles, letterlijk alles, te beginnen.

Wij verwijzen naar de *Deli Crt.* (19/3 „Recalcitrante schoojongens" op de Osvia te Madioen), *De Loc.* (12/3, blz. 34 „Edeleer Hillen naar Digoel"; 14/3 „Digoel") en de *Java-Bode* (12/3 „De toestand in Digoel"; 15/3 „Het Chineesche Tehuis").

Defensie.

In een viertal hoofdartikelen betoogt *De Loc.* (8, 10, 12 en 13/3), dat het bouwen van *een derden kruiser voor Indië* van 5200 ton (32 mijlsvaart en 6 kanonnen van 15 c.M.) aan de vloot een eenheid toevoegt van twijfelachtige waarde; die waarde is geringer dan de sterkte van iedere kleine eenheid van naburige vlootmachten. Een derde kruiser kan een herhaling geven van de lijdensgeschiedenis met de *Java* en de *Sumatra*. Het personeelsvraagstuk wordt juist door een kruiser nog veel moeilijker dan het reeds is. Ter Vlootconferentie te Londen noemde men jagers en duikbooten de aangewezen wapenen voor kleinere mogendheden. De kruiser kost minstens 12½ millioen en het toestaan der thans aangevraagde *f* 125.000 stelt de komende begrootingen dus voor zeer zware extra-uitgaven, te zwaarder daar de Marine toch reeds belangrijke nieuwe uitgaven zal vergen. Door *een jager of enkele onderzeebooten* te bouwen wordt aan deze bezwaren ontkomen en het defensieplan kan daarbij intact blijven. *De Loc.* waarschuwt tegen het beraamde plan. De economische toestand is ongunstig, de vooruitzichten zijn weinig opwekkend, de landsmiddelen geringer, 's lands kaspositie is zoo krap, dat men uitgifte van schatkistpapier overweegt, en het begrootingsevenwicht is uitermate wankel.

In dit verband leze men: *De Loc.* (15/3 „Te Londen") en de *Java-Bode* (13/3 „Deskundige critiek" en „Defensie-grondslagen"; 17/3 „De Defensie-grondslagen", M. v. A. in den Volksraad).

De Marechaussees en hun tegenstanders.

Met groot genoegen ruimde de *Deli Crt.* (17 en 18/3) een uitvoerige plaats in aan een bewonderende beschouwing over het korps maréchaussées, dat 2 April zijn 40-jarig jubileum zou herdenken. Want de oprichting van dit korps was *h. i.* voor Ned.-Indië van thans en van de toekomst *een historisch feit van den eersten rang*, een feit, waarvan de beteekenis niet gemakkelijk overschat kan worden. De *eenheid* van Ned.-Indië, de *opbouw* van dit land tot een moderne rechtsgemeenschap, waarin orde en gezag heerschen en ieder zijn arbeid en bezit veilig kan toepassen, is bevochten met de *klewangs* der maréchaussées. Het moge een andere eenheid zijn dan die de „Indonesiërs" zich droomen, zij is in wezen heel wat meer reëel, dan de eenheid die zij zich denken, en die in afzienbaren tijd niet te verwezenlijken zal zijn, door het groote verschil tusschen de stammen, die hier onder het Nederlandsche bestuur, vreedzaam naast elkander wonen. In tal van gebieden in Atjeh, die vroeger tot de woeste en onherbergzaamste gerekend moesten worden, zijn thans groote landbouwondernemingen in wording. Met titanengeweld worden, onder Nederlandsche leiding, de wegen kris en kras door het geïsoleerde gebied getrokken en het Atjehsche volk zal daarvan de rijke vruchten plukken. Maar bij de herinnering van de lauweren, die onze maréchaussées in Atjeh geplukt hebben, veel te vaak bezegeld met het bloed van hun dappersten, past ook de herinnering aan de vele Atjehers, die hun leven in grooten moed en opoffering hebben gegeven voor wat zij hun ideaal moesten achten. En men zou geen Nederlander en geen dapper maréchaussée moeten zijn om niet den eerlijk gevoerden strijd en den persoonlijken moed van den tegenstander te eerbiedigen en te eeren.

In de *Deli Crt.* vertelt resident Philips van „De toestand in Atjeh" (13/3) en „De wegen in Atjeh" (14/3).

II. Uit de Inheemsche en Maleisch-Chineesche pers.

Diverse onderwerpen.

Onder het hoofd „Ten langen leste", komt in het blad *Timoel*, No 1 en 2, van Januari, een beschouwing voor over de oprichting eener vereeniging van Nederlanders in Indië, die zich blijkbaar ten doel stellen, de zelfstandigheid van Nederlandsch-Indië te bevorderen.

Het luidt als volgt:

„Eindelijk, blijkbaar onder den drang der gebeurtenissen waarmede 1929 is besloten, hebben die koloniale Nederlanders welke het Nederland's koloniale taak achten, Indonesië te brengen tot den staat van een vrij, *Indisch Gemeenebest*, zich verzameld.

Ze willen, voorloopig door het uitgeven van een 14-daagsch blad, stelling nemen tegen die andere Nederlanders hier te lande, die in steeds grootere meerderheid hun politieke activiteit slechts op de bevordering hunner eigen belangen richten.

Nadat „de Taak" ter ziele was gegaan, ten teeken dat associatie niet mogelijk en ook niet meer wenschelijk is, hadden die „ethische" Nederlanders hun orgaan, hun stem verloren. Alleen binnenskamers plachten ze ons nog te vertellen dat zij onzen strijd om de vrijheid *rechtvaardig* vonden; doch dat was al.

Thans zijn het enkele jongeren, die door middel van een circulaire de verspreide krachten verzamelen, om voortaan op eigen gelegenheid, los van de Indonesische beweging, te ageeren. Hun geweten verbiedt hun blijkbaar langer te zwijgen. In hen wil het *goede* Nederlandsche geweten weer spreken.

De druk door de riactionnairen van de Vaderlandsche Club op de huidige Regeeringspolitiek en de invloed door aan deze heeren geestelijk verwante Regeeringsadviseurs op den Landvoogd uitgeoefend, hebben blijkbaar den doorslag gegeven en ten langen leste hen onder de koloniale Nederlanders die het (buiten de paar sociaal-democraten) waarlijk wèl meenen met de bevolking, in beweging gebracht.

Of ze hun verontwaardiging in daden zullen weten om te zetten, blijft natuurlijk een vraag. Het is echter wèl te hopen voor Nederland's naam in Indonesië. Al zal deze beweging uiteraard tot een kleine groep beperkt blijven, het is een keurbende, intellectueele élite der Nederlanders in Indonesië, die zich tegen een ongehoorde overmacht van economisch belanghebbenden wil verzetten. Of de moed der overtuiging ook de kracht tot handelen geven zal, het blijft — gezien het falen van anderen die hun overtuiging *niet* wisten in standvastigheid gestand te doen en haar *niet* vermochten te verwezenlijken in hun daden — helaas nog af te wachten."

Volgens het Mal.-Chineesch blad *Han Po* zijn de Gemeenteraden in Indonesië wel al lang bekend, doch men schenkt daaraan nog geen voldoende aandacht. In den laatsten tijd stelt men er zelfs minder vertrouwen in. Naar aanleiding hiervan betoogde de Directeur van B.B. de wenschelijkheid van een woningregistratie, een adviescommissie en van vergaderingen op bepaalde dagen ter gemeentesecretarie voor een beter contact tusschen volk en Gemeentebestuur en ter behartiging van de belangen der ingezetenen. Inderdaad — zegt de schrijver — zal het vertrouwen der ingezetenen van het gekleurde ras in den Gemeenteraad beter worden indien hun belangen beter behartigd worden. Zooals het nu is, schenken vele Gemeenten veel aandacht aan de ingezetenen voor het belang van haar kas, maar in haar werk doen zij veel meer voor Europeesche inwoners dan voor kleurlingen. Vergelijk maar eens de toestanden in de Europeesche wijken en in de kampoengs. Wij nemen aan dat bedoelde regelingen van nut kunnen zijn, doch betwijfelen het, dat vertrouwen van het volk zal verkregen worden indien al dat onderscheid nog steeds in het oog blijft vallen.

De *Sin Po* zegt dat de Chineezen dikwijls klagen over den zwaren strijd om het bestaan en de concurrentie die zij in vele opzichten van het Gouvernement zelf ondervinden. Het tinbedrijf, de opiumpacht, het pandhuisbedrijf, de vuurwerkfabricage, het bedrijf op de vischmarkten, zijn monopolies van het Gouvernement geworden.

Het arbeidsveld voor de Chineezen wordt steeds kleiner, zoodat er voor hen niets anders overblijft dan een nieuwen weg te zoeken en om dien te vinden moeten zij hun blik, vooral in de toekomst, niet uitsluitend op Java richten, maar ook op Sumatra, welk land steeds vooruitgaat.

De *Bintang Timoer* beaamt het betoog van den heer de Hoog in den Volksraad dat de inheemsche studenten de voorkeur geven aan de studie op de Rechtshoogeschool boven die op de Geneeskundige of Technische Hoogeschool en zegt dat het inderdaad beter zou zijn indien er meer studenten waren die zich op de technische wetenschappen willen toeleggen. Nochtans zegt het de redenen te billijken waarom de studenten in den regel de Rechtshoogeschool verkiezen, n.l. omdat de studie op de G. H. S. veel langer duurt en veel meer kost. En vele ouders der inheemsche studenten zijn niet in staat om een dergelijke lange studie te bekostigen. De T. H. S. is niet zoo gewild omdat inheemsche en Chineesche ingenieurs later geen kans hebben om een passende positie in de maatschappij te veroveren. Immers, de belangrijke particuliere bedrijven op allerlei gebied zijn in handen van Europeanen of Europeesche maatschappijen. En deze willen liever (alleen) Europeesche ingenieurs in dienst hebben. In verband hiermede zegt het blad dat voor de inheemsche groep in de eerste plaats een vereischte is „kapitaalvorming", zooals deze reeds is begonnen door de Studieclub te Soerabaja.

In *Sedys Tomo* wordt de sterfdag van Diponegoro herdacht door plaatsing van een afbeelding van den pangeran en een enthousiast artikelt over den dapperen en verheven voorvechter-Indonesiër, die zonder hulp van andere landen 6 jaar lang den strijd tegen het Nederlandsch Bewind volhield om het recht en zijn eigen eer te beschermen. Het blad huldigt hem niet om dien oorlog, want van oorlog moeten we tegenwoordig niets meer hebben, maar om zijn karaktereigenschappen en om deze aan heel het Indonesische volk ten voorbeeld te stellen. Dan geeft het blad de geschiedenis van Diponegoro weer en eindigt met den uitroep: „Heil aan de nakomelingen van Diponegoro! Heil aan het Volk van Indonesië! Strooit den geest uit van Diponegoro!"

Bahagia bevat een open brief aan het heele volk van Indonesia, gewijd aan het „Nationaal Fonds", dat op het 2e congres der P. P. P. K. I. te Soerakarta werd opgericht, met het doel gelden in te zamelen voor nationale belangen. Dit fonds staat onder bestuur van commissieleden, gekozen uit P. P. P. K. I., dr. Soebomo, mr. Singgih, dr. Soekiman e. a.

Bij de Aneta-berichten, die meldden dat er tot dusver geen bewijzen gevonden waren voor een revolutionnaire samenzwering, uit de redactie van *De Samenwerking* hare dankbaarheid en tevredenheid dat het dus rustig zal blijven. „Het is ook niet noodig dat wij opstand maken", zegt zij.

Voorts geeft het blad een beschouwing over de verhouding tusschen de Inl. B. B.-ambtenaren en de suikerfabrieken. De schrijver vestigt de aandacht der Welvaart-Commissie op het vraagstuk hoe een eind te maken aan het „ja-en-amen-systeem" der Inl. B. B.-ambtenaren tegenover de suikerfabrikanten. Zij diende nauwgezet en rechtvaardig onderzoek te doen naar de moeilijkheden der desa-bevolking in de suikergebieden; de toestand is daar werkelijk zoo dat de bevolking de hulp van hoogerhand beslist noodig heeft. Bij de Inl. B. B.-ambtenaren in de suikerstreken, van Loerah tot Regent zelfs, is nu moeilijk steun te zoeken; dat zij de suikerfabrieken vreezen is volgens schrijver een vaststaand feit. Het woord van de fabriek is als het woord van een godheid, opkomen voor de bevolking bij irrigatie-kwesties e. d. zou vijandschap met de fabriek beteekenen en een „tanen van de ster" der betrokken ambtenaren.

In verband met de opinie van ir. Van Wellenstein, dat uitbreiding der Welvaartscommissie noodig is, doet schrijver het voorstel door deze commissie een onderzoek te doen instellen naar de toestanden in de suikerstreken, vooral met betrekking tot de irrigatie of den inhuur van sawahgrond.

De kwestie hoe de onderdanige houding der Inl. B. B.-ambtenaren bovenbedoeld te bestrijden, moet besproken worden in de Regentschapsraden, in de Regentenvereeniging Sedyo Moelio en de Vereen. van het B. B.-corps. Deze vereeniging houde zich niet enkel met positieverbetering en salarisverhooging bezig, doch behartige eveneens de belangen der landbouwers in de suikerstreken.

In het Mal.-Chineesche blad *Warna Waria* deelt een correspondent in verband met de maatregelen tegen de P. N. I. de geruchten mede die van Regeeringszijde zouden zijn gekomen over de beraadslagingen tusschen den Gouverneur van West Java en den Procureur-Generaal eenerzijds en den Landvoogd met den Directeur B. B. en den Adviseur voor Inl. zaken anderzijds. De P. G. en de Gouverneur zouden bij die beraadslagingen van meening zijn dat tegen de P. N. I. opgetreden moest worden, maar de G. G. achtte daarvoor geen voldoende bewijzen aanwezig. Het debat ging zoo ver dat de Gouverneur en de P. G. gezegd moeten hebben: „Excellentie, hoe kunnen wij de verantwoordelijkheid op ons nemen, indien met onze opinie geen rekening wordt gehouden?" Het Kantoor voor Inl. zaken en het Departement van B. B. waren 't in den beginne niet eens met den P. G. en den Gouverneur, doch later heeft de Regeering zelf opdracht gegeven om tot de maatregelen over te gaan. En zoo geschieden al die arrestaties en beslagleggingen op 29 en 30 December. Het kantoor voor Inl. zaken had, zooals uit de Regeeringsverklaring blijkt, gelijk. De Landvoogd verkeerde in een zeer moeilijke positie tusschen zijn hoofdambtenaren en de nationalisten. Dit zet schrijver uiteen opdat men niet te gauw van den Landvoogd zeggen zal dat Z. E. van politiek veranderd is en aan het critiseeren gaat.

Oost- en Westindisch literatuuroverzicht.

De Redactie van tijdschriften, welke in deze rubriek worden opgenomen, worden uitgenoodigd de bladen rechtstreeks te zenden aan den redacteur van deze rubriek, Obrechtstraat 163, 's-Gravenhage. Hetzelfde geldt voor uitgevers, die hun boeken in dit overzicht wenschen vermeld te zien.

Algemeen Landbouwweekblad voor N.-I.

No. 36 van 8 Maart: Dr. N. R. Pekelharing †. — Erfelijkheidsleer, door H. van Meurs, I. — Het tijdstip van den eersten tap, (naar het artikel van dr. T. A. Tengwall in het Archief voor Rubbercultuur). — Van blad tot vezel. De agave. — Nuttige wenken voor den (Rubber)planter.

The Asiatic Review.

van April bevat het tweede artikel van (jhr. dr.) C. G. S. Sandberg: The Mines and minerals in the Netherlands East Indies Archipelago. (Zie Januarinummer van deze Review). De heer Sandberg, die groote ervaring als geoloog heeft opgedaan in Zuid-Afrika en Ned.-Indië, behandelt uitvoerig mijnen, mineralen en olie, welke in ons uitgestrekt eilandengebied van Azië voorkomen, toegelicht met grafische voorstellingen, een goede kaart van Indië en met de laatst beschikbare cijfers verduidelijkt).

Eigen Haard

Van 12 April nr. 15 bevat een artikel: Djarak Idjau, door M. O. W.

Europeesch Export-Extract

van April no. 7: Welke streken kan de Indische verlofganger in de herfstmaanden in Europa bezoeken? — Het politieke leven in Nederland en Koloniën, door Johan Koning.

Geneeskundig Tijdschrift voor N.-I.

Maartnummer: Zoutwatervischvijvers en malaria, door dr. E. W. Walch en dr. C. J. Schuurman. — Onderzoekingen over Infectie met bartonellae bij ratten in N.-I., door dr. L. Kirchner en dr. W. Aeg. Timmerman. — Verslag der polikliniek voor behoeftige borstlijders te Medan over 1927-'29, door H. Heinemann, A. K. J. Koumans en R. Pirngadi. — Een geval van rattenbeetziekte (Sodoku), door dr. A. Mochtar. — Kogel-ventiel emphyseem door vreemd voorwerp in de long, door dr. D. G. W. van Voorthuysen. — Het zuurstofbindend vermogen, het ijzergehalte en het haemoglobine-gehalte van het bloed bij de bewoners der tropen, door R. Parjono, W. Radsma en Mohamed Joenoes. — Waarschuwing voor „Heidisan", door F. de Boer.

De Indische Mercuur.

Van 16 April nr. 16: Enkele waarnemingen over de conserveering van versche Indische vruchten door middel van lak-achtige omhulsels, door ir. W. Spoon. — Gaan de Delische Cultures in de richting van Concentratie? (voordracht door P. J. Bliek op 26 Maart in het Kol. Inst.)

De Indische Post

van 15 Maart nr. 11 bevat het 2de artikel over: Lijdelijk beleid van Suriname op petroleumgebied.

Leidsche Geologische Mededeelingen.

DI III, afl. 5: Ein neues Argonautiden Geschlecht von Sumatra, door K. Martin. — De koraalriffen van den Spermonde Archipel (Zuid-Celebes). Het vulkaaneiland Oena-Oena (Noord-Celebes) en The End of Sluiter's Coral Reef at Krakatoa, alle drie door dr. J. H. F. Umbgrove.

Landbouw en Veeteelt.

Uit nr. 17 van 7 Maart: Waarom leggen de Madoereezen zich op de fok van goede duiven toe? door Broers.

Het M. U. L. O.

Afl. 17 van 18 Maart: Van verlof terugkeerende directeuren. — Ontwerp-ordonnantie betreffende het opleggen van administratieve straffen en het beroep daarop.

Nederlandsch-Indië (Orgaan van de V. C.).

Afl. 7 van 15 Maart: Memoriam S. Ledeboer (lid van het hoofdbestuur). — Lezingen van den voorzitter, mr. Fruin te Pekalongan, Tegal en Soekaboemi. — Historische banden door B. v. T. P. (de band met Benkoelen, Billiton en eenige eilanden ten Zuiden van Singapore.) — De geest des tijds, door T. (een warm pleidooi door Vorstenhuis en Vaderland.) — Over de urgentie van de spoedige oprichting van eene algemeene mijnbouwschool op Sumatra. — Over Inspectiemethoden, door E. Obmir. — Hollandsche en Indische Roomsch Katholieken, door mr. P. Hamer. — Het Europeesch onderwijs, door Vox Populi. — Het vooronderzoek in strafzaken behoorende tot de competentie der landraden. — Snel recht, door d. V.

Orang Peladang.

Nr. 7 van April: Het suikerriet en zijn veredeling (lezing gehouden door prof. dr. J. Jeswiet op 19 Febr. in Wageningen). — Beschouwingen naar aanleiding van het rapport-Pastor, door C. Prosman (in verband met de vele aanslagen op employé's in Oost Java). — Eerste indrukken van een Singkeh, door S. — Het euvel der aanslagen.

Pharmaceutisch Tijdschrift voor N.-I.

Januarinummer: Verslag over schriftkundige onderzoekingen, door dr. M. Duyster. — De aanwending van bismuth in de syphilisbehandeling en de aantooning en bepaling van bismuth in organische stof, door J. D. B. Hubers van Assenraad. — Onderzoekingsmethoden voor het opsporen en reconstrueeren van strafbare feiten, door dr. M. Duyster.

Februarinummer: Jaarverslag. — De aanwending van bismuth enz. (zie boven) vervolg. — Een snelmethode voor onderzoek van moederkoorn in het apotheeklaboratorium, door K. Hering.

Politiek Economisch Weekblad

Nr. 29 van 16 April: Rechtsche samenwerking tusschen blank en bruin. — Ambtelijk Defaitisme. — Naar aanleiding van een interview van de Haagsche Courant met den Resident met verlof van Annam in Fransch Indo-China. — De propaganda van het Ned. Ind. Verbond voor de Rijkseenheid, door dr. J. Th. de Visser. — Het koloniale vraagstuk en de wereldvrede, door C. Frans. — De Rijkseenheidgedachte en het Ned. Indon. Verbond, door Rd. Ms. Noto Soeroto. — Indië en ons Volksbestaan, door H. A. Ritter. — De zelfregeering van de Inlanders in den stroom der tijden, door A. Kellenaers. — Indische Schimmen IV. Saleier.

Spoor- en Tramwegen.

Nr. 8 van 15 April: De aanleg der nieuwe Spoorverbinding Solo—Djocja, door ir. J. Slim.

De Tropische Natuur.

Afl. 3 van Maart: Een bezoek aan de Mampoegrotten bij Pompanoea (Zuid Selebes), door dr. S. Leefmans. — Druppelen, door L. v. d. Pijl. — Nog iets over Haaien, door dr. J. Hardenberg.

Ons Zeewezen.

Afl. 4 van 15 April: Korte geschiedenis van de gouvernements-marine in Ned.-Indië (speciaal wat betreft haar ontstaan en groei) door W. S.

BOEKENSCHOUW.

Eindverslagen over deze autonomie-onderzoek op Java en Madoera, samengesteld ingevolge Gouv. besluit van 8 Mei 1926, nr. 3, door F. A. E. Laceulle, 1929.

Regentschapsverslagen behoorende bij het eindverslag over het Desa-autonomieonderzoek.

Het Indisch fiscale winstsplitsingvraagstuk in de praktijk (bijdrage tot de oplossing van het probleem der voorkoming van dubbele belasting) door A. E. C. van Saarloos, Nijgh & v. Ditmar.

Batikken als versieringskunst voor iedereen. (zie nr. 10 „K. W." van 6 Maart). In kort bestek van 55 bladzijden heeft Mevr. Schaake—Verkozen het onderwerp zoo duidelijk en overzichtelijk behandeld en met 33 teekeningen en foto's voorzien, dat niet alleen alle handelingen worden gedemonstreerd, maar de lust tot batikken opgewekt. Bovendien geeft zij aan hoe de verven gemengd moeten worden en leert zij hoe men op satijn en fluweel, op leer en perkament, op hout en kurk, op celluloide, zelfs op aardewerk deze schoone kunst kan uitoefenen. Het werkje kost slechts f 0.75. Uitg. Mij. Kosmos Amsterdam.

Beredeneerd verslag der bezwaren, ingebracht tegen de ontwerpen der bij Regeeringsbesluit van 31 Maart 1927 No 9, ingestelde commissie voor de technische herziening van de Stadsgemeente- en van de Provincie- en Regentschaps-ordonnantie, Mededeeling No 78 van de vereeniging voor Locale Belangen.

De Geschiedenis van Ned.-Indië, door dr. F. Stapel, Nyhoff, f 7.50.

Inhoudsopgave van de Handelingen en Geschriften van het Indisch Genootschap over 1854—1928 met alph. register (met voorbericht van A. J. Lievegoed). De heer Schalker, oud-bibl. v. h. Ministerie van Koloniën, heeft dezen nuttigen arbeid verricht.

Hollandsche Boeren of boomkweekers naar Suriname, De vruchtencultuur, door C. L. Tomson (overdruk uit het Vaderland van 14 Maart.)

Nationaliteit, door C. E. Wolff (ambtenaar in Suriname). Stoomdrukkerij Oliviera, Paramaribo, f 1,—. Een practische vademecum.

De Hecterora van Sumatra, door R. van Eecke, Leiden Brill. f 15,—.

Nederlandsche Vliegtuigenfabriek 1919—1929, speciale uitgave ter vervanging der Fokker Bulletins 9, 10, 11 en 12 van 1929 met een artikel: Aviation in Holland and the Colonies. Met portret van generaal C. J. Snijders.

Baraboedoer, het heiligdom van het Boeddhisme op Java, door prof. dr. N. J. Krom, H. J. Paris, Amsterdam, f 2.40

De koloniale roeping van Nederland (Holland's colonial call) Ned.-Eng. Uitg. Mij. Den Haag.

De Westerafdeeling van Borneo, door mr. J. H. Meijer (lezing voor het Indisch Genootschap op 21 Maart) met bijlage: *Kort geologisch-mijnbouwkundig overzicht van West-Borneo,* door L. H. Krol.

Mededeeling van de Kirtya Liefrinck—Van der Tuuk, afl. 2.

ZENDINGS- EN MISSIEBLADEN.

Het Zendingsblad van de Gereformeerde Kerken in Nederl.: Maart. De Zending onder de Chineezen op Midden Java ten Zuiden. — Vijf en zeventig jaren Zendingsarbeid op Nieuw-Guinea.

Aprilnummer: Wonosobo, door K. P. Groot. — Kort jaarverslag van de Zendingsposten Midden-Soemba over 1929, door P. J. Lambooy. — Het onderwijs op Soemba, door T. v. Dijk. — De Goeroes van de Maleisch Geref. Kerk te Batavia, door W. B. — De Keucheniusschool.

Ons Suriname, nr. 2: Weer thuis, door H. Bielke. — De stadszending te Paramaribo.

Sint Melania-Blad; April: Melania Soetarminah † (de eerste leerlinge der Melaniaschool in Kampoeng Serengan)) door H. Koch S. J.

Kruistriomf van April: Praatjes uit Bandoeng, door J. Finkelnberg O. S. Ct. — Kerstfeest te Madjalengka.

Annalen van Onze Lieve Vrouw van het Heilig Hart, Nr. 4 van 1 April: De legende van den Papagaai, zooals die op Kei verteld wordt. — Brief van een Keieeschen jongen. — Een processie op Tanimbar.

Annalen der St. Joseph's Congregatie. Nr. 12 van April: Paaschtijd in Borneo.

De Katholieke Missiën. Nr. 6 van April: Bali 't land van Kunst en Religie. — Bij het zilveren jubilé der Missie van Nederl. Borneo.

De Macedoniër. Nr. 3 van Maart: Iets over Magie, door ds. B. Alkema. — Kan iemand, die leeft in polygamie, ambtsdrager zijn? door W. van Dijk.

Medisch Missie Maandblad. Nr. 10 van April: Iets ongehoords en ongewoons in de onderafdeeling „Landak" der Westerafd. van Ned. Borneo, door P. Marius.

Nederlandsch Zendingsblad. Nr. 4 van April: Boeroe. — Ds. B. C. J. Rynders, 1905—1930. — Kerkelijk en godsdienstig leven onder de Inheemschen te Batavia, door A. J. Bliek. — De Batakkerk. — Een bezoek aan Goenoeng, door D. Brilman. — De Boschmenschen op Celebes, door Alb. C. Kruyt.

Onze Missiën in Oost- en West-Indië. Afl. 3 van Maart: Apostolisch Vicariaat van Ned.-Borneo. — De inwijding der Pastoor Verbraak-school te Koeta Radja.

Zendingstijdschrift De Opwekker: Maartnummer: Is het gewenscht het Soembaneesch ook als voertaal van eenige lectuur aan den voortgang van het werk der Evangelisatie op Soemba dienstbaar te maken? door dr. Onvlee. — 100.000 Bijbelboeken worden jaarlijks in N.-I. verspreid.

Tijdschrift voor Zendingswetenschap. Mededeelingen 74ste dl. 1ste stuk, 1930: Geschiedenis der Zending op het eiland Halmahera, door A. Hueting. — Kolonisatie op Ned. Nieuw Guinee, door F. van Hasselt. — Hedendaagsche vragen in de wereld van den Islam, door dr. H. G. van Beusekom. — Enquette betreffende de Medische verrichtingen der Zendelingleeraren, door dr. G. Royer. Overzicht van het Zendingswerk in Ned.-Oost- en West-Indië, door Joh. Rauws.

De Zendingsbode van Maart nr. 10: Papoea-Zending, door A. N. B. — Indrukken omtrent het land der Kaja-Kaja's, door Joh. Hessing (slot).

Het Zendingsblad van de Gereformeerde kerken in Nederland, Aprilnummer: Wonosobo, door K. P. Groot. — Kort jaarverslag van de Zendingsposten Midden-Soemba over 1929, door P. J. Lambooy. — Het onderwijs op Soemba, door T. v. Dijk. — De Goeroes van de Maleisch Geref. Kerk te Batavia, door W. B. — De Keucheniusschool.

Suriname

Het Voorloopig Verslag van de Eerste Kamer over het wetsontwerp tot vaststelling van de Surinaamsche begrooting voor 1930 is verschenen.

Het is redelijk laat. Vóór de begrooting is vastgesteld zal een derde van het begrootingsjaar voorbij zijn.

De Minister zal wel geen moeite hebben met het examen dat onze Senaat Zijne Excellentie afneemt. Veel belangrijks bevat het stuk niet. Het is dan ook niet gemakkelijk inzake Suriname iets belangrijks te berde te brengen.

Eenige leden wezen op het feit, dat er gedurende de periode 1920—1925 door dezen minister al zeer weinig is gedaan om Suriname uit den toestand van verval op te heffen. De rede, welke deze bewindsman in de Tweede Kamer in Februari j.l. heeft gehouden, heeft hun weinig hoop gegeven. Deze leden bepleitten een afzonderlijk departement van West-Indië of, zoo dat niet te verwezenlijken is, de aanstelling van een directeur-generaal bij het Departement van Koloniën, wiens taak het zou zijn richting te geven aan een vooruitstrevend beleid ten aanzien van Suriname.

Andere leden konden zich met deze denkbeelden niet vereenigen en wezen erop, dat hier een vraagstuk geldt, welks oplossing niet overhaast kan geschieden.

Eenige leden achtten het noodzakelijk, dat het moederland jaarlijks groote kapitalen beschikbaar stelt voor verbetering van den grooten landbouw, aanleg van wegen, ontginningen enz. opdat de welvaart van het gewest grooter worde en de trek erheen toeneme. Zij spraken de hoop uit, dat de minister alsnog bereid zou zijn een bedrag dienaangaande op de volgende begrooting te plaatsen.

De Minister zal dit wel niet doen.

Verscheidene leden sloten zich aan bij de critiek, welke het lid der Tweede Kamer, de heer v. Vuuren, op 12 Februari j.l. heeft uitgeoefend op het algemeen beleid der regeering ten aanzien van Suriname. Deze leden drongen aan op een veel krachtiger steun aan de cultures, o.m. de vruchtenteelt. De kwestie der mechanisatie van het landbouwbedrijf had moeten worden opgedragen ter onderzoek aan een officieele commissie van deskundigen.

Deze leden wezen voorts op het bekende rekest van den Ondernemersraad voor Suriname, d.d. 22 Juli 1926, waarin dit college te kennen geeft, dat de ontwikkeling van Suriname voor het

overgroote deel afhankelijk is van den bloei van den grooten landbouw en medewerking aan de Regeering toezegt, mits aan bepaalde voorwaarden worde voldaan. Het valt niet te ontkennen dat het Gouvernement toen met groote voortvarendheid eenige faciliteiten heeft gegeven, door namelijk het plantersaandeel in de immigratiekosten af te schaffen en de huurders vrij te stellen van de geneeskundige belasting. Ondanks de vervulling dezer voorwaarden bleef evenwel de medewerking van den Ondernemersraad uit, hetgeen de leden, hier aan het woord, gezien de gedane toezegging, ten zeerste betreurden.

Deze leden vroegen zich nu af, of het niet aanbeveling zou verdienen, dat de Regeering zelf de taak van den Ondernemersraad zou overnemen door kapitaal voor den grooten landbouw beschikbaar te stellen. — —

De heeren kunnen op hun vingers narekenen, dat de Regeering dit niet zal doen

Groote waardeering hadden dezelfde leden voor het plan der Regeering om door toepassing der methode van Dr. Fernandes den smaak der Surinaamsche koffie te verbeteren, doch voldoende achtten zij dezen eenen maatregel niet.

Er bestaan in het gewest verschillende culturen, tot welker bloei de Regeering huns inziens het nare zal kunnen bijdragen.

In de eerste plaats wilden deze leden de aandacht vestigen op de vruchtenteelt.

Wat de rijstcultuur betreft, waren zij van oordeel, dat, waar de Gouverneur van Suriname een landbouwconsulent noodig acht om de gesteldheid van den grond te onderzoeken, de Regeering ten spoedigste zulk een ambtenaar behoort aan te stellen.

Hierop zal Zijne Excellentie triomfantelijk kunnen antwoorden dat de landbouwconsulent er reeds aangekomen en in functie getreden is.

Een dergelijke opmerking maakten deze leden ten aanzien van een houtvester, aan welke aangelegenheid de Minister zijn aandacht wil schenken.

Ten opzichte van de mechanisatie van het landbouwbedrijf hadden de leden met genoegen kennis genomen van 's Ministers verklaring dat de zaak in onderzoek is.

Voorts zouden zij het op prijs stellen wanneer de Regeering het spoedig tot stand komen van een wettelijke regeling der mijnconcessies wilde bevorderen.

Gevraagd werd of de minister geregeld rapporten ontvangt van den gouverneur over den toestand. Zoo ja, dan zou men inzage op prijs stellen.

Vele leden waren van meening dat irrigatie en aanleg van wegen zeer veel zullen bijdragen tot den economischen groei van het gewest.

Hoe komen de heeren er aan dat in „de strook in de nabijheid der stad Paramaribo" de Surinamerivier bijna geen zoutwater meer bevat. Dat is toch alleen juist in het regenseizoen.

Verscheidene leden achtten de kolonisatie van Nederlandsche landbouwers een aangelegenheid die de aandacht der Regeering ten volle waard is.

Curaçao

Open brief aan den gouverneur.

(Slot.)

De onbeschaamde en inquisitoriale maatregelen, door de plaatselijke overheidspersonen genomen tegen de Venezolanen, die uit vredelievendheid of kleinmoedigheid geen deel namen aan den aanval of den daarop gevolgden uittocht, bewijzen dit. Ook geven de wederrechtelijke en geweldaadige huiszoekingen, door de politie ondernomen in fatsoenlijke woningen op 't eiland, duidelijk blijk van instemming met de gevaarlijke en kortzichtige politiek der laatste gouverneurs. Een ander bewijs voor de onbezonnenheid van het bestuur is geweest het blijven dulden van den heer Horacio Leiva, van wiens persoon en handelwijs de Venezolanen op Curaçao een afkeer hebben, als consul van Venezuela. Geleid door de oprechte bedoeling, om overeenstemming te verkrijgen tusschen het Curaçaosche gouvernement en de revolutionnaire Venezolaansche emigranten, zal ik mij veroorloven, U uiteen te zetten het standpunt van

de groote meerderheid mijner medestanders, U vooraf verzekerende, dat allen bereid zijn, de paatselijke overheid als te voren te eerbiedigen, wanneer deze zich ook dienovereenkomstig gedragen wil. Zij verlangen:

a. onmiddellijke invrijheidstelling onzer nog gevangen landgenooten, verdacht ter zake van het wapenfeit van 9 Juni;

b. intrekking van het exequatur van den Venezolaanschen consul den heer Leiva, opdat zijn regeering hem vervange door een meer verzoeningsgezind persoon;

c. geen inmenging van het Curaçaosche bestuur in inwendige politieke aangelegenheden van Venezuela, welke deze nu of in den toekomst ook zij.

Deze uitvoerige, wel overwogen brief, aan u gericht door 't uitvoerend comité der U. L. V., beoogt 't standpunt van dit comité voor u in het licht te stellen ten aanzien van den ernstigen toestand, hetgeen noodig is om u daaraan tegemoet te doen komen. God geve, dat u in dit stuk bruikbare aanwijzingen zult vinden, om deze voor het heden en voor de toekomst van uw eiland belangrijke aangelegenheid tot een goed einde te brengen, tot heil van eensgezindheid en vrede.

In afwachting van uw antwoord noem ik mij enz.

voor het uitvoerend comité der U. L. V.
J. C. Saletto Ricoruell,
Voorzitter.

Scheepvaart.

In Januari en Februari 1930 kwamen in 905 (790) stoomschepen, metende 5.102.254 netto M.³ en 293 (283) zeilschepen, metende 38.183 (38.644) M.³ De tusschen haakjes geplaatste cijfers betreffen 1929 Jan./Febr.

Schietoefeningen met het afweergeschut.

Drie dagen zijn er volgens de *Amigoe* goed geslaagde oefeningen gehouden. Er werd over Hato heen geschoten naar zee toe. Een vliegtuig der Panamerican Airways cirkelde een tijd lang boven het vliegveld, om de kanonniers gelegenheid te geven zich in het richten te oefenen.

Middelen.

Uit een der bijlagen van de begrootingsstukken blijkt, dat de opbrengst der middelen is geweest: in

1925	ƒ 2.869.755
1926	- 3.330.346
1927	- 4.226.819
1928	- 5.134.951
1929	- 7.562.916

Uitvoercijfers.

La Union schrijft:

Gedurende het laatste kwartaal van 1929 is uitgevoerd voor een waarde van ƒ 87.390.460,—, waarvan ƒ 56.478.492 komt voor rekening van 't eiland Curaçao, ƒ 30.870.478 voor Aruba, ƒ 27.425 voor Bonaire, ƒ 8.519 voor St. Martin, ƒ 2.156 voor Statius en ƒ 3.390 voor Saba.

Van de artikelen worden nog de volgende cijfers gegeven:

aloë	Aruba	ƒ 39.04
	Bonaire	8.310
dividivi	Curaçao	762
	Bonaire	7.711
geitenvellen	Aruba	893
	Bonaire	1.512
	St. Martin	161
	Statius	30
Stroohoeden	Curaçao	52.638
	Aruba	430
	Bonaire	1.916

De olieproducten hadden een waarde wat Curaçao betreft van ƒ 51.521.03 en wat Aruba betreft van ƒ 30.828.526.

Phosphaat van Curaçao ƒ 390.017, Steenkolen ƒ 89.227, zout Boniare ƒ 3.190 en St. Martin ƒ 8.024.

Landswatervoorzieningsdienst.

De *Amigoe di Curaçao* leidt het jaarverslag van dezen dienst in als volgt:

„Dat de dienst in het afgeloopen jaar tot aller volle tevredenheid gefunctionneerd heeft kan bezwaarlijk worden beweerd. Herhaaldelijk bereikten ons klachten, en kwamen ook deze klachten in de locale pers tot uiting, over het soms dagen lang verstoken blijven van water, voornamelijk in de hooger gelegen gedeelten der stad, bewesten de haven.

Een paar dagen geleden nog ontvingen wij een schrijven van iemand, die bij de waterleiding is aangesloten. Bedoeld abonné klaagt erover, dat vele inwoners reeds sinds geruimen tijd zeer lijden door gebrek aan water. Slechts nu en dan krijgt men water, en dan dikwijls nog in geheel onvoldoende

hoeveelheid. Vele dagen geeft de leiding geen druppel.

Dat zulk een toestand, vooral in tijden van droogte en geringen regenval, als wij thans doormaken, onhoudbaar is, begrijpt een ieder; — des te onhoudbaarder, daar sinds de in-werking-stelling van de waterleiding de waterkarretjes en watertrucks, die 't water langs de deuren ventten, ook in de meest afgelegen gedeelten der stad, tot de verdwijnende soort zijn gaan behooren, zoodat het watergebrek wel dubbel zwaar gevoeld wordt."

Aan dit verslag is verder nog het volgende ontleend:

Tot en met ultimo December 1929 waren er 1960 aansluitingen op de putwaterleidingen. Voor gedistilleerd water zijn er nog geen aansluitingen

aangebracht. Enkele aanzoeken voor aansluiting van woningen zijn binnengekomen, maar de meeste aansluitingen voor ged. water zullen ten behoeve van bedrijven zijn. Eene levering van ruim 75 kub. M. ged. water per dag is reeds door verschillende bedrijven aangevraagd.

Gedurende dit jaar werd in de Kol. kas gestort wegens ontvangsten van dit bedrijf

een bedrag van	f 172.559.54
terwijl aan levering voor gouvernementsgebouwen, instellingen en werken verantwoord is voor water	16.675.30
voor materialen	8.870.—
Totaal	f 198.104.84

Pompstations zijn gevestigd op Klein Kwartier, Scherpenheuvel, Groot Kwartier, Bona Vista, Roosendaal en Hato, reservoirs op Hel, Plantersrust en Groot Kwartier.

Op Klein Kwartier werden de oranje- en vruchtboomen zooveel mogelijk geïrrigeerd, maar vele dezer boomen zijn gestorven wegens de algemeene droogte, welke honderdtallen oranjeboomen op het eiland in de laatste helft van 1929 deed verdwijnen. Het weinig beschikbare water was niet voldoende voor behoorlijke irrigatie.

Van Bona Vista wordt gezegd:

Het gedeelte van deze gronden welke in gebruik werd genomen (alwaar ir. Molengraaff de meeste zijner proeven heeft gedaan) blijkt veel minder rijk aan water te zijn in den drogen tijd, dan de gronden van Klein Kwartier en Scherpenheuvel, welke Z.Ed. als ongeschikt voor pompstations verklaard heeft. Laatstgenoemde plantages zijn aangekocht als waterwinplaatsen voor de waterleiding op advies van Dr. ir. Versluys, ontwerper van de waterleidingplannen.

Van Hato heet het o.a., dat dit terrein, voor zoover tot nu toe bekend, geen bijzondere voordeelen als waterwinplaats boven de andere geeft.

Geschiedkundige sprokkelingen.

De commissaris-generaal Van den Bosch.

Legendarische berichten en beschouwingen bestaan er over het doel van de uitzending van den commissaris-generaal der Nederlandsche West-Indische bezittingen in 1827 naar Curaçao, St. Eustatius en Suriname. En de feiten waren toch zoo eenvoudig. Ten bewijze daarvan stellen wij naast elkaar een stuk uit de troonreden van Willem I in 1827 en 1828:

Troonrede 1827:

„De ondervinding heeft mij de overtuiging gegeven dat onze West-Indische bezittingen eenige bijzondere voorziening behoeven, tot bevordering van derzelver welvaart, in verband met de belangen van het moederland. Een Kommissaris-Generaal wordt door mij derwaarts gezonden, voorzien van de vereischte voorschriften om aldaar een eenvoudig en min kostbaar bestuur in te voeren en om aan reeds vroeger uitgevaardigde besluiten de rigting te geven welke in derzelver bedoeling ligt, doch door verschillende omstandigheden, tot nu toe niet gevolgd is."

Troonrede 1828:

„In de West-Indische bezittingen is reeds voorloopig het nut gebleken van de zending welke ik bij het openen der vorige zitting heb aangekondigd, en van het stelsel, op mijnen last, aldaar aangenomen".

Gelezen op een grafzerk op de oude Oosterbegraafplaats te Amsterdam, grenzend aan het Koloniaal Instituut:

Here lie
the mortal remains
of
L. L. J. W. Lamaison Esq.
born at Demerara
Nov. 28 1797
died at Amsterdam
Oct. 14 1869

Onlangs kregen wij in handen de Curaçaosche begrooting voor 1868. Wij vonden daarin opgenomen een staat van bijdragen van het moederland tusschen 1857 en 1866. Met behulp van andere gegevens, die wij verzameld hadden, hebben wij kunnen vaststellen, dat van 1857 tot 1925 door Nederland aan de Curaçaosche middelen is bijgedragen f 18.860.523.09.

Berichten der Afdeelingen

Afdeeling Arnhem.

Vrijdag 11 April j.l. hield Generaal Kruisheer voor een groot aantal leden van onze afdeeling en genoodigden eene lezing over Atjeh voorheen en thans. Na eene introductie van onzen voorzitter, waarbij werd aangekondigd dat gedurende de pauze loten van het Minahassa Comité zouden worden verkocht, ving de spreker aan met er den nadruk op te leggen, dat Atjeh de Balkan van Sumatra is.

Rust en orde hebben in de laatste jaren veel gewonnen, maar men late zich daardoor niet in slaap wiegen, want het Atjehsche Volk heeft een gevoel van eigenwaarde en onafhankelijkheidszin als geen ander in den Archipel. De Atjeher duldt ons autocratisch gezag en zoo zal dat nog een reeks van jaren een uitzonderlijk gewest blijven, waar bestuurshervorming enz. nog niet op hun plaats zijn.

Thans leggen we jaarlijks nog tusschen 1 en 2 millioen gulden op het bestuur van dit gewest met zijn troepenmacht van 4000 man toe, en wij zullen deze uitgaven de eerste decennia in den koop mede moeten nemen; het is noodzakelijk aan de legering der troepen geen verandering te brengen.

Wat Atjeh noodig heeft is dus een krachtig bestuur, dat weet wat het wil en naar bevordering van welvaart streeft.

Inleider gaf een kort overzicht van den toestand in Atjeh vóór ons ingrijpen in '73. Aanleiding daartoe was de noodzaak om de veiligheid van handel en scheepvaart te waarborgen en de zorg voor de ontwakende Europeesche landbouw ter Sumatra's Oostkust.

Hierop volgde een overzicht van den oorlog, die ons, vooral de eerste 20 jaren, zware teleurstellingen bereidde.

De afval van Oemar werd het keerpunt van den oorlog, dank zij den gouverneur-generaal Jhr. Van der Wijck en zijne adviseurs, w.o. Dr. Snouck Hurgronje en de overste Van Heutz. Deze wezen op een krachtig methodisch en doortastend optreden.

Generaal Swart was het gegeven door een taktiek van verzoening den toestand te scheppen, zooals wij dien nu kennen.

Deze geeft reden tot tevredenheid, doch hierbij mogen de waarschuwingen waarmede spreker begon, niet in den wind geslagen worden.

Na de pauze werd een reeks van interessante lantaarnplaatjes van het oude Atjeh vertoond, die waar noodig door inleider op vaak geestige wijze werden toegelicht.

Op hartelijke wijze dankten de aanwezigen voor de heldere uiteenzetting.

DE SECRETARIS.

Mededeelingen

VAN HET HOOFDBESTUUR.

Legaat.

Dengenen, die de Vereeniging „Oost en West" willen gedenken, wordt de volgende formule aanbevolen:

„Ik verklaar te legateeren aan de Vereeniging „„Oost en West", gevestigd te 's-Gravenhage, „de som van f ...."

Desverkiezend voege men er bij:

„Vrij van alle rechten en kosten, ook van het „recht van successie."

Ledenlijsten.

De nieuwe ledenlijsten der Vereeniging zijn ad f 2.50 verkrijgbaar bij het Algem. Secretariaat Korte Voorhout 6.

Jaargang 1929 „K. W."

Volledige jaargang Kol. Weekblad 1929, verkrijgbaar bij het Alg. Secretariaat ad f 5.— p. jaargang.

VAN DE REDACTIE.

Een Instituut voor Professioneel Handelsonderwijs.

In een bijeenkomst in het Instituut Schoevers te 's-Gravenhage gaf Dr. A. van Oven Jr. op 15 April j.l. aan vertegenwoordigers van de pers inlichtingen over een onder leiding van het Instituut Schoevers en onder den naam van „Nederlandsch Handels-Athenaeum" op te richten instelling voor professioneel handelsonderwijs.

De heer Van Oven zal aan deze instelling als wetenschappelijk adviseur verbonden worden.

Het Athenaeum zal gesplitst worden in twee afdeelingen, het onderwijs in beide zal door alle leerlingen moeten worden gevolgd, gedurende twee jaren.

In de eerste afdeeling zullen Economie, Handelsrecht, Bedrijfshuishoudkunde, Organisatie, Aardrijkskunde, Warenkennis en Efficiency op wetenschappelijke wijze worden gedoceerd; de tweede afdeeling geeft een practische opleiding in Talen, Boekhouden en Kantoortechniek.

Het is de bedoeling door samenwerking der twee afdeelingen de leerlingen voor te bereiden voor een verantwoordelijke of leidende positie in den handel.

Het Athenaeum is bestemd voor jonge lieden, die een H. B. S. met 5-jarigen cursus hebben doorloopen, of een gelijke ontwikkeling als deze bezitten, en die de zuiver wetenschappelijke opleiding van het hooger onderwijs niet wenschen.

Het onderwijs aan het Athenaeum zal professioneel zijn in deze beteekenis, dat bij alle lessen voortdurend rekening zal worden gehouden met de eischen, die de toekomstige werkkring aan de leerlingen stelt.

De oprichters hopen te bereiken, dat de leerlingen, na het doorloopen van het Athenaeum, met de voor den handelsman onmisbare kennis en vaardigheid, met het voor hem gewenschte inzicht in verschillende wetenschappen, de practijk ingaan.

„Madjoe".

(Afdeelingen in Amersfoort, Amsterdam, Apeldoorn, Arnhem, Breda, Bussum, Deventer, Dordrecht, Enschedé, Leeuwarden, Den Haag, Groningen, Haarlem, Hilversum, Leiden, Maastricht, Nijmegen, Oss, Den Bosch, Rotterdam, Tilburg, Utrecht en Zutphen.)

De Vereeniging van dezen naam, van Oud- en Actief dienende Onderofficieren van het Leger in Oost-Indië en van de troepen in West-Indië, stelt zich ten doel de behartiging der stoffelijke en zedelijke belangen harer leden, met eerbiediging van ieders politieke en godsdienstige overtuiging.

Veel heeft zij in die richting al gedaan, maar, nog lang niet is bereikt wat bereikt moet worden, d.w.z. de leniging, zij het altijd nog maar ten deele, van den nood van diegenen onder hare leden die buiten haar schuld niet meer in staat zijn in hun onderhoud te voorzien en de tegemoetkoming in den nooddruft van behoeftige weduwen en weezen van overleden leden.

Een opwekking aan onze lezers en leden om, al ware het maar met een kleine bijdrage, dit goede doel te steunen, kan eigenlijk wel achterwege blijven, wijl de toestand, waarin die onderofficieren en hunne naaste verwanten verkeeren, hun zeker niet onbekend is. Wij volstaan met mede te deelen, dat zij bijdragen kunnen afdragen, behalve in de afdeelingen hierboven genoemd, aan den 1en Penningmeester van „Madjoe", den heer Chr. van Beest, Stadhouderskade 145, Amsterdam, Z. — Postgiro 73020, Gem. Giro M. 2563.

Inteekenlijsten voor het Hulp- en Ondersteuningsfonds, liggen met hetzelfde oogmerk, op de leeszaal der Vereeniging Oost en West, Korte Voorhout 6, Den Haag.

Boottrein N. V. Stoomvaart Maatschappij „Nederland".

Het agentschap der N.V. Stoomvaart Maatschappij „Nederland", de firma Crans & Co. alhier, meldt, dat de boottrein aansluitende op het s.s. „Prinses Juliana", dd. 25 April a.s. te Genua verwacht, Zaterdag 26 April a.s. des morgens 9.45 uur aan het station Staatsspoor in Den Haag zal aankomen.

Commissariaat voor Indische Zaken.

Bij den Dienst der Staatsspoor- en Tramwegen in Nederlandsch-Indië kunnen in vasten dienst, dan wel met een tijdelijk dienstverband (5 jaren), worden geplaatst als ingenieur der 3de klasse eenige aan de Technische Hoogeschool te Delft afgestudeerde werktuigkundige ingenieurs. (Ook zij, die binnenkort het ingenieursdiploma hopen te behalen, kunnen mededingen.)

Zij, die voor uitzending in aanmerking wenschen te komen, behooren zich zoo spoedig mogelijk bij ongezegeld schrijven te wenden tot het Commissariaat voor Indische Zaken bij het Departement van Koloniën (te adresseeren aan de afdeeling B, Eerste Bureau), onder overlegging van:

a. het ingenieursdiploma (in afschrift);

b. een uitvoerige beschrijving van opleiding en levensloop.

Uitvoerige bijzonderheden vindt men in de Ned. Sts.Crt. van 7 April 1930, Nr. 68.

De nieuwe Commandant der Militaire Politie op Curaçao, naar zijn bestemming vertrokken.

Op 4 April j.l. is met de „Stuyvesant" van de K. N. S. M. naar Curaçao vertrokken, de onlangs benoemde commandant der militaire politie aldaar, kapitein W. Antheunissen. Behalve familieleden en eenige burgerautoriteiten waren bij het vertrek aanwezig de commandant van het korps politietroepen en verscheidene officieren van dat korps.

Door kapitein Vermeulen, commandant van het Depôt Politietroepen, werd den vertrekkenden commandant, namens het personeel van dit Depôt, een album aangeboden met foto's, betrekking hebbende op de onthulling van het monument voor den het vorige jaar op Curaçao gesneuvelden sergeant-majoor L. Vaas, welk monument, zooals bekend, is geplaatst op het kazerne-terrein te Nieuwersluis. Kapitein Antheunissen betoonde zich ten zeerste ingenomen met dit hem aangeboden souvenir.

Wij hopen dat de nieuwe functionaris zijn zeer verantwoordelijke en zware taak, welke hem op Curaçao wacht, zoodanig mag vervullen, dat hij zich het volle vertrouwen van ieder zal waardig maken.

Commissariaat voor Indische Zaken.

Bij den post-, telegraaf- en telefoondienst in Nederlandsch-Indië kan worden benoemd als ingenieur 3de klasse een aan de Technische Hoogeschool te Delft gediplomeerde electrotechnisch-ingenieur.

Nadere bijzonderheden vindt men in de Nederl. Staats Crt. van 26 Maart nr. 60.

Uitzending voor 's Lands dienst in Suriname en Curaçao.

Voor de na te noemen betrekkingen bij 's Lands burgerlijken dienst in Suriname en Curaçao, waarin moet worden voorzien door uitzending vanwege het Departement van Koloniën, bestaat thans gelegenheid tot mededinging:

1°. Uitzending voor 's Lands dienst in Suriname:
1 Gouvernements-veearts;
1 hoofdonderwijzer.

2°. Uitzending voor 's Lands dienst in Curaçao:
1 lid van het Hof van Justitie;
4 hoofdonderwijzers.

Zij, die voor uitzending tot eene dezer betrekkingen in aanmerking wenschen te komen, kunnen zich tot het verkrijgen van inlichtingen wenden tot de 7de afdeeling van het Ministerie van Koloniën.

Radiotelefoonverkeer met Indië.

Gedurende de maand Maart 1930 werden in het radio-telefoonverkeer met Ned.-Indië in totaal 352 gesprekken gevoerd, waarvan er 113 in Nederland, en 239 in Indië werden aangevraagd.

Van de hier te lande aangevraagde gesprekken hadden er 47 betrekking op zakelijke, en 66 op familieaangelegenheden. Voor Indië bedroegen deze aantallen resp. 57 en 182.

In vergelijking met dezelfde maand van het vorig jaar valt een vermeerdering met 84 gesprekken te constateeren.

Bestemd voor uitzending naar Nederlandsch-Indië.

C. van de Griend, adm. ambtenaar bij het Binnenlandsch bestuur, Schenkweg 150, Den Haag; D. J. Wolhoff, alsvoren, Landzichtlaan 4, Heemstede; ir. J. P. der Weduwen, ingenieur 3e klasse bij den dienst van den Waterstaat en 's Lands B. O. W., Beatrijsstraat 32b, Rotterdam; mr. J. van der Esch, ambtenaar ter beschikking bij den Belastingdienst, Joh. Verhulststraat 10, Amsterdam-Zuid; M. Bruggeman, 4e werktuigkundige b. d. Gouv. Marine, p. a. mej. Post, Aalsmeerweg 62 II, Amsterdam-West; A. de Groot, onderwijzer o. l. o., Bosboom Toussaintstraat 46, Dordrecht; ds. A. W. de Vries, predikant b. d. Prot. Gemeente, predikant, Schildwolde; ds. E. F. Wildervanck, alsvoren, Tesselschadestraat 34*bis*, Utrecht V. G. F. Haans, onderwijzer mulo, Nazarethstraat 13, Tilburg; J. H. van der Meer, alsvoren, Oost-Lijsterlaan 25, IJmuiden; A. Huismans, alsvoren, hoofd eener school, Heesch bij Oss; ir. H. C. Duyster, ingenieur 3e klasse bij den dienst van den Waterstaat en 's Lands B. O. W., Grootestraat 33, Almelo; ir. A. van Leeuwen, ingenieur 3e klasse bij den dienst der Burgerlijke Openbare Werken, Newtonplein 5, Den Haag; C. Soeting, boekhoudkundig ambtenaar bij den Gouv. Accountantsdienst, Grashansstraat 12*a*, Rotterdam.

De wezenlijke kwestie voor den leider is, te bewijzen, dat hij een leider is. (De Zakenwereld).

In Nederland aangekomen verlofgangers.

E. de Lannoy, onderwijzer 1e kl. bij het o. w. l. o, Elsstraat 5, Den Haag; Th. W. March, monteur bij den P T. T.-dienst, Van Kinsbergenstraat 24, Den Haag; G. H. Gymink, onderwijzer 1e kl bij het o. w. l. o., Wissedwinger 22, Leeuwarden; B. N. Bax, politie-opziener bij de Alg. Politie, Da Costastraat 122*b*, Rotterdam; H. van Lingen, 1e klerk bij het dep. van Oorlog, Van Bylandtstraat 96, Den Haag; L. T. Ch. Passa, 1e-commies bij de Alg. Rekenkamer, Voltastraat 34, Den Haag; W. F. A. Guldenaar, hoofdbeheerder bij 's Lands Pandhuis te Pekalongan, Laan van Meerdervoort 349, Den Haag; G. G. Honing, onder-commissaris van politie, 2e Sweelinckstraat 113, Den Haag; D. H. Meijer, assistent-resident bij den Alg Bestuursdienst, Maliestraat 72, Utrecht; mejuffr. A F. Wiggers, bedieningsleidster bij den P. T. T.-dienst, Van Loostraat 135, Den Haag; mevr. R. S. de Vries, geb. Brantz, hoofdtelefoniste 1e kl. bij het Telefoonkantoor te Probolinggo, Van Loostraat 135, Den Haag; mej. D A. Eischperger, hoofdtelefoniste bij het Telefoonkantoor te Soerabaja, Van Loostraat 135, Den Haag; U. W. E. Thoden van Velzen, immigratie-ambtenaar 2e kl. te Sikawang, Snelliusstraat 74, Den Haag; F. J. Fisscher, alg. ontvanger der 4e kl. te Bangkalan, Sweelinckstraat 31, Den Haag; mej. E. Verdonk, verpleegster 1e kl. bij den dienst der Volksgezondheid, Nauërna, gem. Assendelft (N.-H.); J. E. Meeng, alg. ontvanger 3e kl. te Djambi, Voltastraat 66, Den Haag; F Kemperman, onderwijzer 3e kl. bij het O. W. O. L., hotel Verwiel, Waalwijk; mevr. A. M. Hulswit, geb. Van Gelder, onderwijzeres 3e klasse bij het O. W. L. O., Fuchsiastraat 53, Den Haag; ir. C. N. A. de Voogd, houtvester bij het Boschwezen, Persijnlaan 9, Wassenaar; mr. N. C. Kist, voorzitter van de Landraden, te Garoet c.a., Van Hoornbeekstraat 7, Den Haag; C. J. Jansen, praktijkingenieur bij den dienst voor W. en O., Sneeuwbalstraat 158, Den Haag; J. B. J. Krugten, onderwijzer 1e klasse bij het O. W. L. O., Lievevrouwenstraat 26, Bergen op Zoom; H. M. Duin, wd. directeur van de Normaalschool voor Inl. hulponderwijzers te Serang, Gerard Doulaan 13, Hilversum; P Teljer, gouvernementsveearts 1e kl., Copernicusstraat 35, Amsterdam

Financieele Berichten.

Opgave van de Ned. Ind. Handelsbank N. V., Kantoor Den Haag

Noteeringen ter Beurze van Amsterdam:

	14 April '30	17 April '30
Aand. Koloniale Bank	$198^{1}/_{2}$ %	—
Aand. Ned. Indische Handelsbank	$154^{1}/_{2}$ %	154 % g.b.
Cert. van Aand. Ned. Handel Mij.	$173^{3}/_{4}$ %	$175^{3}/_{4}$ %
Nat. Bezit Aand. A.N.I.E.M.	337 %	339 %
Nat. Bezit Aand. Ned. Ind. Gas Mij.	$237^{3}/_{4}$ %	—
Aand. Algemeene Exploratie Mij.	180 % g.l.	$193^{1}/_{2}$ %
Aand. Kon. Ned. Petroleum M.	410 %	$411^{1}/_{4}$ %
Aand. Rubber Cult. Mij. Amsterdam	$154^{3}/_{4}$ %	153 % g.l.
Aand. Ned. Indische Suiker Unie	233 % g.l.	238 %
Aand. Nederl. Scheepvaart Unie	180 % g.b.	182 %
Aand. Handelsverg. Amsterdam	533 %	$540^{1}/_{2}$ %
Aand. Deli Batavia Mij.	$409^{1}/_{2}$ %	395 %
Aand. Deli Mij.	$381^{3}/_{4}$ %	$368^{3}/_{4}$ %
Aand. Senembah Mij.	$415^{1}/_{4}$ %	403 %
Aand. Billiton Mij. 1ste Rubriek	$436^{1}/_{2}$ %	436 %
Aand. Billiton Mij. 2de Rubriek	400 %	398 %
Aand. Assam Thee Ondern. Malabar	$369^{7}/_{8}$ %	$369^{1}/_{4}$ %
Aand. Deli Spoorweg Mij.	191 %	$192^{3}/_{4}$ %
Aand. Ned. Indische Spoorweg Mij.	192 %	$192^{1}/_{2}$ %

Slotkoersen op Donderdag 17 April 1930:

Londen	$12.08^{1}/_{2}$
Berlijn	59.32
Parijs	$9.75^{1}/_{2}$
Brussel	34.69
Zürich	48.20
Milaan	13.04
Weenen	35.06

Ik heb altijd hoopen tijd. Ik heb het nooit te druk om menschen te ontvangen, ook ieder lid van onzen staf van vijftienduizend menschen sta ik, als het noodig is, te woord. Het hoofd eener zaak, dat nooit tijd heeft om menschen te ontvangen, bewijst een slecht organisator te zijn. (Gordon Selfridge, de bekende warenhuis-koning).

Mutatiestaat van 16 tot 23 April '30

Nieuwe leden:	**Geïntroduceerd door:**
J. D. Rahusen, Bussum, Koningin Sophielaan 7. f 5.—. (rekent tot Afd. „'t Gooi".)	den heer L. D. Petit te Amsterdam.
M. van Reenen, Velp (Gld.), Overbeeklaan 8. f 5.—.	den heer Mr. J. Huges te Arnhem.
J. J. Hendriks, Breda, Wilhelminastraat 6. f 5.—	Secretaris Afd. Breda.
H. J. P. ten Cate, Officier van Gezondheid, Bergen-op-Zoom, Hotel Gouden Leeuw. f 5.—. C. Slootmans, onderwijzer, Bergen-op-Zoom, Vischmarkt. f 5.—. Mevrouw R. Bilderbeek, Bergen-op-Zoom, Zoomweg 17. f 5.—.	Afdeelingsbestuur Bergen-op-Zoom.
Ir. D. J. C. Kruseman, E. en W. Ir., Den Haag, Bentinckstraat 119. f 5.—. Mevrouw de Weduwe Dr. D. Kruseman—Bleeker, Den Haag, Bentinckstraat 119. f 5.—. Ch. Stille, Huize „Drie Vinken", Veur. f 5.—.	Mevrouw M. Naessens—Wardenaar te Den Haag.
Mevrouw S. Buno Heslinga, Den Haag, van Bleiswijckstraat 141. f 5.—.	Mejuffrouw M. de Meijier, te Den Haag.
P. Dekker, Den Haag, Geraniumstraat 174. f 5.—.	den heer L. N. O. Wethmar te Den Haag.
L. J. Steenwinkel, Den Haag, Dunklerstr. 22. f 5.—. W. Walpoott, Den Haag, Joan Maetsuyckerstr. 251. f 5.—.	Eigen aanmelding.
J. D. Meiners, Gezaghebber, Curaçao, Poste restante. f 5.—. (contributie 1930 reeds voldaan).	Eigen aanmelding.

Afschrijvingen:

Ir. B. M. A. Carp, Bloemendaal, Midden Duin- en Daalsche Weg 10. (overleden).
L. P. C. de Laive, Gep. onderwijzer, O.-I., Bilthoven, Jan Steenlaan 11a. (overleden).
A. P. H. Hotz, Oud Consul-Generaal te Beyrouth, Cologny près Genève. (overleden).

Adresveranderingen:

J. van Hasselt, Oud-Kapitein N.-I. L. van: Bandoeng, Nassaulaan 71, naar: Amsterdam, Nic. Maesstraat 37. f 5.—.
J. H. Meijes, Referendaris Alg. Rekenkamer, Amsterdam, van: Javastr. 36II, naar: Jan van Riebeekstraat 5.I.
M. F. Droognat Doeve, Oud Dirig. Off. v. Gez. 1ste kl., Den Haag, van: Laan van N. Oost-Indië 258, naar: Danckertsstraat 16.
J. J. Bril, Inspecteur P. T. T., van: Bandoeng, naar Voorburg, Vrijburgstraat 26. f 5.—. (contr. '30 reeds voldaan).
A. Ph. van Aken, Ass.-Resident, van: Den Haag, Fred. Hendriklaan 111, naar: Weltevreden, p.a. Dep. B.B.
Mevrouw E. Holtmark van Dijkerhof, Onderwijzeres, van: Den Haag, Thomsonplein 2, naar: Fort-de-Kock, p.a. Hotel Centrum.
Dr. M. C. Goedhart, Officier v. Gezondheid 1ste kl., van: Gombong, naar: Paramaribo (Suriname). f 5.—.
J. H. Statius Muller, Ass.-Resident, thans geplaatst te Protjoek (Tegal).
J. W. E. Hoffman, Officier van Gezondheid 1ste kl., thans te Medan, Bentengweg 7.
D. J. van den Noort, c.o. Handelmij. Güntzel & Schumacker, thans te Laboean, Bilik (S. O. K.)
W. G. H. Teunissen, onderwijzer 1ste klasse, thans te Semarang, Pontjol 83.
H. A. J. Tobias, thans: Administrateur onderneming „Widodaren" te Rambipoedji.
P. Westra, thans Resident te Djokjakarta.